

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἐνδέκατος

Συνδρομή ἑτησία : Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἑπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι.—Τραπέζην τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6

3 Μαΐου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ἰ. Ρουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγελίου Βλάχου].

Συνέχεια· 162 σελ. 257.

Αἱ ἐπισκέψεις ἐγίνοντο νῦν συχνότατα, τρεῖς πολυλάκις ἢ καὶ τετράκις τῆς ἡμέρας. Ἀληθῶς δ' εἰπεῖν, ὁσάκις ὁ ἰατρὸς ἦτο ἐλεύθερος ἄλλης ἐργασίας, ἦτο παρὰ τὴν κλίνην τῆς ὥρας τοῦ ἀσθενοῦς. Σπανίως ἤρχετο μὲ κενὰς τὰς χεῖρας, κ' ἔφερε πάντοτε πράγμα τι ὑπερ ἡδύνατο, ὡς ὑπέθετε, νὰ ἐνδιαφέρῃ ἢ νὰ τέρψῃ τὴν Λουκίαν. Κατ' ἀρχὰς μὲν ἔφερεν εἰς αὐτὴν λεύκωμα περιέχον ἀπόψεις καὶ ἐνδυμασίας σικελικὰς, μικρὰν τινα συλλογὴν ἀρχαίων νομισμάτων, δείγματα λάβας, καὶ ὅσα εἶχε παρ' αὐτῷ περιεργα πράγματα. Εἶτα δὲ τῇ ἔφερεν ἕν ἄνθος, φυτὸν τι σπάνιον· περιεργόν τι ἐντομον, σκαραβαῖον μελανοθώρακα, ἢ πρασίην ἀκρίδα μὲ ἵππου κεφαλὴν, ἢ κάμπην τινὰ τριχωτὴν καὶ ποικιλόχρουν.

Αἱ ὥραι παρήρχοντο ταχεῖαι, ὅτε ὁ ἰατρὸς ἐξῆγει εἰς τὴν νεκρὰν τοῦ ἄρρωστοῦ τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῆν ἐπὶ τῶν ζώων ἐκείνων.

— Τὸ μικρὸν αὐτὸ ζῶον τῇ ἔλεγε, μὲ τὸ λαμπρὸν του στῆθος, τὸ ὅποιον τόσον θαυμάζετε, θὰ χάσῃ φοβοῦμαι πολὺ ἀπὸ τὴν ὑπόληψίν σας, ὅταν μάθετε τὸ ὄνομά του καὶ τὴν χρῆσίν του. Δὲν μαντεύετε τί εἶνε; Εἶνε εἶδος τοῦ γένους τῶν κανθαριδῶν, μὲ τὰς ὁποίας κατασκευάζουν τὰ ἐκδόρια. Εἶνε δὲ ζωῆριον πονηρὸν, διότι μόλις τὸ ἐγγίση κανεὶς ἀφίνει μίαν ὄσμην πολὺ δυσάρεστον καὶ ὑποκρίνεται τὸ νεκρὸν. Δὲν εἶνε ἄξιον θαυμασμοῦ νὰ βλέπῃ τις πῶς ὄλα τὰ ἄντα, ὅσα ἔχουν ζῶην, ὅσον μικρὰ καὶ ἄσχημα καὶ ἂν ἦνε, ἔχουν τὸν εἰδικὸν τῶν προορισμῶν καὶ μέσον τι οἰονδήποτε προσωπικῆς ἀμύνης; Κυττάξατε αὐτὸ, τὸ ὅποιον τρέχει τόσον ἐλαφρὰ μὲ τοὺς ἀναριθμήτους πόδας του. Ἰδέτε πῶς γίνεται σφαῖρα· εἶνε τὸ μέσον διὰ τοῦ ὁποίου ὑπερκατὰσπίζεται κατὰ τοῦ κινδύνου. Τὸ βραδύ αὐτὸ καὶ ἐλεεινὸν ζωῆριον τὸ ὅποιον μόλις παρατηρεῖτε τὴν ἡμέραν, διήγειρε πολλὰκις, εἶμαι βέβαιος, τὸν θαυμασμὸν σας τὸ βράδυ εἰς τὸν περίπικτον.

— Μήπως εἶνε πυγολαμπίς; ἠρώτησεν ἡ Λουκία.

— Μάλιστα. Καὶ αὐτὴ κάμνει τὴν νεκρὰν, ὅταν θελήσῃ τις νὰ τὴν συλλάβῃ, μολονότι εἶνε ἀληθῶς ἐπιτάφυχος. Μίαν ἡμέραν ἔλαμα ἐν πεί-

ραμα μὲ μίαν ἐξ αὐτῶν. Τὸ κατ' ἀρχὰς ὑπέστη φυλάκισιν μιᾶς ὀλοκλήρου ἐβδομάδος, ὑποκάτω ἐνὸς ποτηρίου, καὶ μετὰ ταῦτα διέμεινε τρεῖς ὀλοκλήρους ὥρας ἐντὸς ἀγγείου πλήρους ὕδατος. Κ' ἐντούτοις ἐξῆλθε ζῶσα. Τότε ἐνόμισα ὅτι ἦτον ἀξία πλέον τῆς ἐλευθερίας τῆς, καὶ τὴν ἀφῆκα.

Ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος ἐπετύγγανε κάλλιστα τοῦ σκοποῦ, τὸν ὅποιον προτίθετο, τοὔτεστι νὰ καταστήσῃ τὰς ὥρας ὅσον τὸ δυνατόν βραχείας καὶ ὀλιγώτερον ἀνιαρὰς εἰς τὴν ἀσθενή του. Αὐτὴ μὲν οὐδέποτε ἀπέκαμεν ἐρωτώσα, ἐκεῖνος δ' ἀπεκρίνετο μετ' εὐθυμίας τιμῶσης τὴν διδασκαλικὴν του ὑπομονήν.

Ἡμέραν τινὰ, κατόπιν τοιαύτης ὁμιλίας, ἡ μὲν Λουκία ἔμεινε βαθέως σκεπτομένη, ὁ δὲ Ἀντώνιος σεβόμενος τοὺς σιωπηλοὺς αὐτῆς διαλογισμοὺς· τί ἄρα διελογίζετο ἡ Λουκία; Ἐπέκπετό τι ὠρισμένως; Οὐδόλως. Διετέλει ἀπλῶς ἐν ἐκστάσει, ἐκ τῶν σπανίων ἐκείνων ἐκστάσεων, καθ' ἃς τὸ αἰσθημα αὐτὸ τῆς ὑπάρξεως εἶνε εὐδαιμονία, καθ' ἃς καὶ ὁ οὐρανὸς φαίνεται γαλανώτερος, καὶ ἡ θάλασσα στιλπνοτέρα καὶ ὁ ἀήρ αὐτὸς γλυκύτερος. Οἱ ὀρθαλμοὶ τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου ἐτρέπην ἡρέμα ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἣν ἐθεώρουν, ἐπὶ τὴν ἐσκεμμένην φυσιογνωμίαν τῆς μαθητρίας του.

— Σὰς ἐκούρασα; ἠρώτησε καθ' ἣν στιγμὴν συνητήθησαν τὰ βλέμματά των.

— Ὡ, διόλου ἀπάντησεν ἐνθαβρυντικῶς ἡ Λουκία.

Καθ' ὃν δὲ χρόνον ἐγίνετο ἡ ἐρώτησις καὶ ἡ ἀπάντησις, ἡ ἔσπεριν ἄρκα ἔφερεν ἀπὸ τοῦ κήπου ἀρώματα πορτοκαλλέας καὶ λεμονέας.

— Τί μαγευτικὴ εὐωδία! ἀνεφώνησεν ἡ Λουκία.

— Μαγευτικὴ ἀληθῶς, ὑπέλαβεν ὁ Ἀντώνιος. Ἀγαπάτε τὰ ἄνθη;

— Τὰ λατρεύω, εἶπεν ἐκείνη. Εἶχον πολλὰ εἰς τὸ Δάβεν, ἀλλὰ κανὲν δὲν ἐμύριζε τόσον εὐμορφα, ὅσον τὰ φυτὰ αὐτοῦ τοῦ κήπου.

— Ἄν ἦμην κόρη, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, εἶμαι βέβαιος, ὅτι τίποτε δὲν θὰ μὲ διεσκέδαζε τόσον ὅσον ἐν κηπάριον.

— Τὸ νομίζετε, διότι εἴσθε ἀνὴρ, εἶπεν ἡ Λουκία. Δὲν γνωρίζετε τὰς νεάνιδας. Δὲν φαντάζεσθε πόσα πράγματα διδάσκονται, καὶ πῶς ἀνα-

καλύπτουν έπειτα, ως εγώ, προσέβηκεν ελαφρώς μειδιῶσα, ὅτι δὲν γνωρίζουν τίποτε.

— Ὡς πρὸς τοῦτο, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος γελῶν, εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ πολλοὶ νέοι δύνανται νὰ εἶπουν τὸ αὐτό.

Ἐπῆλθε καὶ πάλιν στιγμή σιωπῆς· εἶτα δὲ ἡ Λουκία, ἐπανερχομένη εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὀμιλίας τῆς, εἶπεν αἴφνης·

— Φαντάζομαι πάντοτε, ὅτι τὰ ἄνθη τῆς πορτοκαλλέας εὐωδιάζουν περισσότερο τὸ ἔσπερας.

— Δὲν εἶνε φαντασία, ἀπήντησεν ὁ ἱατρός. Τὸ ἄνθος τῆς πορτοκαλλέας, ὡς ὅλα τὰ πολλὰ εὐώδη ἄνθη, εὐωδιάζει πραγματικῶς πολὺ περισσότερο τὸ βράδυ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Εἶνε μάλιστα μερικὰ, καθὼς παραδείγματα χάριν ὁ ἴσμος τῆς Ἰνδικῆς, ὅστις δὲν μυρίζει διόλου τὴν ἡμέραν κ' ἔχει ἐν τούτοις πολὺ εὐάρεστον ὄσμήν τὸ ἔσπερας.

— Τί κάμνει τὰ ἄνθη νὰ μυρίζουν; τὸ εἰξεύρατε;

— Θὰ σὰς τὸ δεῖξω αὔριον· ἀπόψε εἶνε πολὺ ἀργά. Εἶμαι κατενοουσιασμένος, ἐξηκολούθησε λέγων μετ' ἀγαθότητος, διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὀπίθην δεκνύετε πρὸς αὐτὰ τὰ πράγματα· αὐτὸ σὰς κάμνει νὰ ὑποφέρετε εὐκολώτερον τὴν φυλάκισίν σας. Δὲν εἶνε ἀπίστευτον, ἀληθῶς, πόσα περίεργα καὶ ἀξιοπαρατήρητα πράγματα εὐρίσκει τις, ὅταν θελήσῃ, πλησίον του, εἰς ἓν ἔντομον, εἰς ἓν φυτὸν, εἰς ἓν ἀπλοῦν χόρτον;

Αἱ παρειαὶ τῆς Λουκίας ἐπορφυρώθησαν ἐνῶ ὁ ἱατρός ὠμίλει.

— Πόσα σὰς ὀφείλω! εἶπε τείνουσα πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα.

Ὁ Ἀντώνιος ἐγέλασεν ἐπὶ τῇ παραδόξῳ ἐκείνῃ ἐπιφωνήσει, καὶ ἀποχαιρετίσας ἐν σπουδῇ ἀνεχώρησε.

Μείνασα μόνη ἡ Λουκία, θεώρησεν ἐπὶ μακρὴν τὴν θάλασσαν, ἧς αἱ τρέμουσαι γραμμαὶ, φωτιζόμεναι μακρὰν ὑπὸ τῶν λαμπρῶν χρυσῶν ἀκτίνων τοῦ δύνοντος ἡλίου, ἠφάνιζοντο, μετὰ τὴν ἀνεχώρησίν τοῦ ἱατροῦ, εἰς τὰ βῆθη τοῦ ὀρίζοντος. Ἐνῶ δ' ἐθεώρει, τῇ ἐφάνη ὅτι ἡ σιωπηλὴ γλῶσσα τῆς ἀπείρου δημιουργίας, γλυκεῖα τὴν ἔσπεραν ἐκείνην ὡς ἥσκα ἐρωτικόν, ἀπεκρίνετο εἰς τὰ σιωπηλὰ ἐρωτήματα τῆς καρδίας τῆς. Ὀδρανὲς, θάλασσα καὶ κήπος εἶχον ἀποβάλλει τὰ χρώματά των καὶ πᾶσαν αὐτῶν κίνησιν καὶ πᾶσαν μορφήν, ἡ δὲ Λουκία θεώρει ἔτι εἰς τὸ σκοτάς.

— Καὶ πῶς, ἀγαπητὴ μου Λουκία; σκοτεινὰ καὶ μόνη; ἐφώνησεν ὁ Σίρ Ἰωάννης ἀνοίγων αἴφνης τὴν θύραν καὶ φέρων φῶς.

— Ναι, πατέρα. Ἀποῦ ἔφυγεν ὁ ἱατρός, ἔσειλα τὴν πτωχὴν Χούτσις νὰ κάμῃ ὀλίγον περίπατον.

Ὁ Σίρ Ἰωάννης ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην, κρατῶν πάντοτε τὸ φῶς.

— Κύτταξε Λουκία αὐτὴν τὴν ἀρχαίαν λυ-

χνίαν· μ' ἀρέσει πολὺ. Ἡ οἰκοδόποινα εἶπεν εἰς τὸν Γάννην, ὅτι ἤμπορεῖ τις νὰ εὔρη εἰς τὴν Γένουαν ομοίως ἀργυρᾶς. Θὰ πάρω μίαν μαζὺ μας.

Καὶ ὁ Σίρ Ἰωάννης εἰδείξεν εἰς τὴν Λουκίαν τὸ ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ του. Ἦτο λυχνία τις ἐκ τῶν κοινῶν ἐν χρήσει καθ' ὅλην τὴν Ἰταλίαν, αἵτινες σύγκεινται ἐκ μιᾶς σφαίρας χαλκίνης, ἐχοῦσης τρεῖς ἐπιμήκεις μυζοὺς, καὶ μιᾶς κεντρικῆς ράβδου, ἀφ' ἧς κρέμαται ὁ σβέστης καὶ ἡ πρὸς ἀνύψωσιν τῆς θριαλλίδος καρφίς.

— Εἶνε πολὺ εὐμορφη, εἶπεν ἡ Λουκία.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Σίρ Ἰωάννου θεώρησαν τὴν μορφήν τῆς θυγατρὸς του, ἐνῶ αὐτὴ ἐξήταξε τὴν λυχνίαν.

— Τί καλὴν ὄψιν ἔχεις ἀπόψε, Λουκία! εἶπε· δὲν σὲ ἤκουσα διόλου νὰ βῆξῃς σήμερον.

— Ὡ, πρὸ δύο ἡμερῶν δὲν βῆχω πλέον, ἀπήντησεν ἡ Λουκία. Ὁ ἀήρ τοῦ τόπου ἐδῶ μοῦ κάμνει πολὺ καλόν.

— Κ' ἐγὼ τὸ πιστεύω, ἀπεκρίθη ὁ πατὴρ νύχταριστῆς. Ἄλλ' ὅπως δῆποτε καὶ τῶν καλῶν πραγμάτων ἡ κατάχρησις βλάπτει, προσέθηκε κλείων τὸ παράθυρον.

Τὴν ἐπαύριον πρωῒαν ὁ ἱατρός Ἀντώνιος ἔφερεν εἰς τὴν Λουκίαν μικρὸν κλάδον ῥοδακινέως πλήρη ἀνθέων.

— Ἰδοῦ, τῇ εἶπε, σὰς παρουσιάζω τὸν ἀληθῆ στέφανον τῶν παραλίων μας.

— Ἀχ, τί ὠραία ποῦ εἶσθε! εἶπεν ἡ Λουκία ἀποτεινομένη πρὸς τὰ ἄνθη, ὡς πρὸς νοήμονα ὄντα. Πόθεν ἔχουσι τὸ γλυκὺ αὐτὸ ἄρωμα; ἐξηκολούθησεν ἀναπνέουσα βραδέως τὴν μυροβόλον ὀσμήν των.

Ὁ Ἀντώνιος ἀπέσπασεν ἐν τῶν λευκῶν πετάλων τῶν ἀνθέων ἐκείνων, καὶ θέτων αὐτὸ μετὰξὺ τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς Λουκίας καὶ τοῦ φωτός.

— Βλέπετε, εἶπεν, αὐτὰ τὰ διαφανῆ σημεῖα;

— Μάλιστα.

— Ἐξ αὐτῶν προέρχεται τὸ ἄρωμα. Ἐκάστη τῶν διαφανῶν αὐτῶν κηλίδων εἶνε μικροσκοπικόν τι φιαλίδιον, περιέχον μικρὰν μερίδα τοῦ αἰθερίου ελαίου, ἐξ οὗ ἀρωματίζεται τὸ ἄνθος.

— Τί περίεργον! ἀνεφώνησεν ἡ νεάνις ἐν γοητείᾳ. Πόσον χαίρω ὅτι τὸ ἔμαθα.

Ὁ Ἀντώνιος ἔκοψε μετὰ ταῦτα ἐν τεμάχιον φλοιοῦ πορτοκαλλίου, καὶ τῇ εἰδείξεν ὅτι καὶ αὐτὸ εἶνε πλήρες ὁμοίων ελαιοδόχων φιαλιδίων.

— Αὐτὸ λοιπὸν εἶνε; εἶπεν ἡ Λουκία. Καὶ ὅλα τὰ ἄνθη εἶναι τὸ ἴδιον;

— Βεβαίως, καὶ πολλὰ φύλλα ἀκόμη. Τὰ φύλλα τῆς μυρσίνης, παραδείγματα χάριν, φυλάττουν τὸ ἄρωμά των κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον.

— Ἐγὼ ἐνόμιζον, εἶπεν ἡ Λουκία, ὅτι ἡ εὐωδία ἦτο εἰς αὐτοὺς τοὺς μικροὺς θυσάνους, οἱ ὁποῖοι εἶνε σκεπασμένοι μὲ σκόνιν.

Κ' ἐδείκνυε διὰ τοῦ δακτύλου τὰ γονοθυλάκια.

— Αὐτὰ ἔχουσιν ἄλλον προορισμὸν ἀπήντησεν ἐκείνος.

Καὶ τῇ ἐξήγησε τὰ ὄνόματα καὶ τὸν προορισμὸν τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ ἄνθους.

— Ἀδύνατον νὰ ἐνθυμηθῶ ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα, εἶπεν ἡ Λουκία σείουσα περιλύπως τὴν κεφαλὴν τῆς.

— Σὰς τὰ γράφω, ἂν θέλατε νὰ μὴ τὰ λησμονήσετε, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος.

— Ὡ, ναι, ἱατρεῖ, καὶ αὔριον νὰ σὰς εἰπῶ τὸ μάθημά μου.

Ὁ ἐνούσιος μὸς δὲ ὅστις ἐπέλαμψε τὸ ἐπιχειρῆμα τῆς Λουκίας πρόσωπον προσέκαλεσε τὴν πατητήρησιν ταύτην τοῦ ἱατροῦ Ἀντωνίου.

— Βλέπετε πόσῃν κλίσειν ἔχετε διὰ τὴν βοτανικὴν;

— Διὰ τὴν βοτανικὴν; διόλου! ἀνέκραξεν ἡ Λουκία. Ἀποστρέφουμαι μάλιστα καὶ τὸ ὄνομά τῆς, ὡς καὶ ὅλας τὰς ἐπιστημονικὰς λέξεις. Μ' ἀρέσει νὰ σὰς ἀκούσω νὰ ὀμιλήτε περὶ τῶν ἀνθέων.

— Τότε λοιπὸν, εἶπε μειδιῶν ὁ Ἀντώνιος, θὰ σπουδάσωμεν τὰ ἄνθη, καὶ μόνον ἐξ αὐτῶν ὅσα σὰς ἀρέσουν. Ἐὰν ὅμως σὰς φέρω καὶ μερικὰ σπάνια, δὲν θ' ἀρνηθῆτε βέβαια ν' ἀναγνώσῃτε ὅτι γράφουν περὶ αὐτῶν τὰ βιβλία. Διότι σὰς εἰδοποιῶ, ὅτι περὶ αὐτῶν δὲν ἔχω πολὺ ἐκτεταμένους γνώσεις.

— Ἀριστὰς πάντοτε διὰ νὰ μοῦ μάθετε ὅσα χρειάζομαι, εἶπεν ἡ Λουκία. Ἐκτός ἂν κουράζεσθε νὰ μὲ διδάσκετε προφορικῶς· τότε τί νὰ κάμω; θὰ ὑποστῶ καὶ τὰ φοβερὰ ἐπιστημονικὰ σας συγγράμματα.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὰ ἄνθη κατέστησαν τὸ προσφιλέστατον ἀσχολημὰ τῆς μιᾶς Δάβεν καὶ ἡ χρησιμώτατη βοηθὸς τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ Ἀντωνίου. Ἡ Λουκία ἠθάνετο ἄκρατον εὐχαρίστησιν ἐκ τῶν μακρῶν ἐκείνων διαλέξεων, καθ' ἃς τῇ ἐξήγει ὁ ἱατρός τὰς μυστηριώδεις ἐργασίας τῆς φύσεως, τὴν σχέσιν τῆς φυτικῆς δημιουργίας πρὸς τὴν ζωικὴν, τὰς μεταξὺ τῶν δύο βασιλείων ὁμοιότητας καὶ διαφορὰς, καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν πρὸς τὴν παγκόσμιον πλάσιν.

Ἡμέραν τινὰ μετὰ μεσημβρίαν ἦλθεν ὁ Ἀντώνιος ἐνῶ ἐπιπτε βραχθαῖα βροχῆ.

— Κυττάξτε, εἶπεν εἰς τὴν Λουκίαν, ὠθῶν τὴν κλίνην αὐτῆς ἐγγύτερον τοῦ παραθύρου, ἵνα ἴδῃ τὰ ἐν τῷ βῆθει τοῦ κήπου δένδρα, κυττάξτε τί εὐτυχίαν ἔχουν τὰ δένδρα καὶ τὰ φυτὰ! Πῶς ἀνορθοῦνται τὰ φύλλα των καὶ πίνουσι κάθε σταγόνα ἧτις πίπτει.

— Παραδόξον, εἶπεν ἡ Λουκία, νὰ σὰς ἀκούῃ κανεὶς νὰ ὀμιλήτε διὰ τὰ ἄνθη, ὡς ἂν ἦσαν ὄντα ζωντανὰ, τὰ ὁποῖα ἀναπνέουν, πίνουσι καὶ . . . τρώγουν ἕως· τίς οἶδε!

Καὶ ἡ τρελλὴ κόρη ἐξεκακίσθη γελῶσα.

— Δικτὶ ὄχι; ὑπέλαθεν ὁ Ἀντώνιος, μειδιῶν

ἡρέμα καὶ σχεδὸν ἐμπαικτικῶς. Μήπως ἄρα γε ἐξ ὅλων τῶν ἀνθέων, τὰ ὁποῖα στολίζουν τὴν γῆν, μόνον εἰς τὰς νεάνιδας ἀναγνώριζετε τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον νὰ τρώγουν στροβίλια καὶ μπίγτες; Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σὰς εἶπω, ὅτι πολλαὶ ἀπὸ τὰς κηπευτὰς ἀντιζήλους σας καταναλίσκουν τροφὴν ἐπίσης στερεάν.

— Ὡ, ἱατρεῖ, τί εἶν' αὐτὰ ποῦ λέγετε; ὑπέλαβε γελῶσα καὶ πάλιν ἡ Λουκία.

— Λέγω ἀλήθειαν, ἀπήντησεν ἐκείνος. Ἡ Διοναία, ἧτις κοινῶς ὀνομάζεται μυοράγος, ἔχει εἰς τὰ φύλλα τῆς μικρὰ καὶ πυκνὰ ἀγκάθια. Ἄμα δὲ πλησιάσῃ κανὲν ἔντομον, τὸ φύλλον κλείεται εὐθὺς, συλλαμβάνει τὴν λαίαν του καὶ τὴν τρώγει, καὶ ἀνοίγει πάλιν μόνον ἀποῦ τὴν χωνεύσῃ. Ἐκτός δὲ τούτου ἐδοκίμασαν νὰ θεώσουν τὴν Διοναίαν μὲ μικρὰ κομμάτια ὤμου κρέατος.

— Ὤμοῦ κρέατος! ἐπανέλαβε μετ' ἀποστροφῆς ἡ Λουκία.

— Ὤμοῦ κρέατος, μάλιστα! καὶ τὰ φύλλα ἐκλείσθησαν πάλιν ἐπίσης, καὶ ὅταν ἠνοιχθῆσαν ἐκ νέου δὲν εὐρέθη τίποτε· τὸ κρέας εἶχε χωνευθῆ.

— Ἀποτρόπαιον φυτὸν! ἀνέκραξεν ἡ Λουκία· δὲν θὰ τὸ φυτεύω ποτὲ εἰς τὸν κήπόν μου. Ἀνθος καὶ νὰ τρώγῃ κρέας! φοβερόν!

Σκοπὸς τοῦ Ἀντωνίου κατ' ἀρχὰς δὲν ἦτο νὰ διδάξῃ τὴν ἀσθενῆ του, ἀλλὰ νὰ τὴν διασκεδάσῃ. Ἄλλ' ἡ ὄξεϊα τῆς Λουκίας ἀντίληψις καὶ ἡ φιλομάθειά τῆς παρέσυραν βαθμηδὸν τὸν ἱατρὸν, καὶ κατήντησεν ἐπὶ τέλους νὰ δίδῃ εἰς αὐτὴν τακτικὰ βοτανικῆς μαθήματα, καὶ νὰ γράφῃ μάλιστα πρὸς χρῆσιν τῆς περιλήψεως τῶν μετ' αὐτῆς συνομιλιῶν του. Οὕτω δὲ ἡ Λουκία ἀπέκτησε κατ' ὀλίγον μικρὸν τι ἐπιστημονικὸν ἐφόδιον συναχθὲν ἀκόπως καὶ σχεδὸν ἀνεπαισθῆτως, καὶ ὅτε ὁ διδάσκαλός τῆς τῇ ἔδωκε ν' ἀναγνώσῃ ἐν πηλτικῶν ἐπισημορικῶν βιβλίων, ἐξ ἐκείνων, ἅτινα τοσοῦτον πρότερον εὐρίσκει, μεγάλως ἐξεπλάγη ἀνακαλύψασα, ὅτι τὸ περιεχόμενον του τῇ ἦτο κατὰ μέγα μέρος γνωστὸν. Οὐδὲν ἐπομένως ἔμπορον, ὅτι ἡ Λουκία θεώρησε τὴν διδάσκαλόν τῆς ὡς ἄβυσσον ἐπιστήμης καὶ ὡς τὸν θαυμαστότατον ἄνθρωπον τοῦ κόσμου.

Πρωτὰν τινὰ ἡ Λουκία ἤκουσε, πρὸς μερίστην τῆς ἐκπληξίν, ἐν τῷ δωματίῳ τῆς Χούτσις ἀνδρα ψάλλοντα καὶ συνοδευόμενον ὑπὸ κιθάρας. Ὁ ψάλλον οὐδεὶς ἄλλος ἦτο βεβαίως, ἢ ὁ ἱατρός Ἀντώνιος.

— Εὐγε! ἀνεφώνησεν. Ὁ μυστηριώδης τρονοβαδούρος δὲν θὰ μὰς δεῖξῃ τὸ πρόσωπόν του;

— Ἄ! μὲς Δάβεν, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος εἰσερχόμενος καὶ τὴν κιθάραν ἔχον κρεμαμένην ἀπὸ τοῦ ὤμου του, δὲν θὰ μὲ καταγορησῆτε βεβαίως ὅτι δὲν φέρωμαι ὡς ἀληθῆς ἱππότης.

Ἡ Λουκία ἔνοιξεν ἐκλιβίμβους τοὺς ὀφθαλμούς τῆς.

— Ὡ! μὴ δοκιμάζεστε ν' ἀρνηθῆτε. Γνωρίζ-

ζετε κάλλιστα, ὅτι πρὸ πολλοῦ ἤδη περιμένετε μίαν πατινάδα. Ὁ ἦτο παράδοξον τῆ ἀληθείας νὰ ταξιδεύσῃ μία νεανὺς εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ νὰ μὴ εὕρῃ ληστὴν μήτε πατινάδα. Τόρα εἰσθε πλέον εὐχαριστημένη, πιστεῦτε.

— Ὁμολογήσατε ἰατρὸς, ὅτι φαντάζεσθε τὰς νεάνιδας πολὺ ἀνοήτους! εἶπεν ἡ Λουκία, γελῶσα ἐξ ὅλης τῆς καρδίας.

— Διατί; εἶπεν ὁ ἰατρὸς, γελῶν καὶ αὐτὸς ἐπίσης.

— Διότι υποθέτετε, ὅτι περιμένουν ἐξάπαντος κατὰ τί ἐκτακτον, ὡς ἂν ἦσαν αἱ γυναῖκες ὅλους διόλου δικηφορετικαὶ ἀπὸ τοὺς ἄνδρας.

— Διόλου. Μήπως οἱ λησταὶ καὶ αἱ πατινάδες εἶνε ρυθμὶ; μήπως ἡ ἀγάπη τῶν ἐκτάκτων δὲν εἶνε φυσικὴ εἰς τὴν νεότητά; Τὸ κατ' ἐμὲ, ὅταν εἶχα τὴν ἡλικίαν σας, θὰ εἶδα δὲν εἰξεύρω τί, διὰ νὰ μοῦ συμβῆ τίποτε ἐκτακτον, καὶ τὰ μυθιστορήματα τῆς Ῥάδκλιφ εἶνε μηδὲν παραβαλλόμενα πρὸς ὅσα ἐδημιούργησα μόνος μου.

— Πῶς; σεῖς, ὅστις φαίνεσθε τόσον σοβαρὸς, — Μάλιστα, ἐγὼ ἡ σοβαρότης προσωποποιημένη. Δὲν μοῦ εἶπατε ὅμως πῶς σας ἐφάνη τὸ τραγοῦδί μου.

— Ἰσα ἴσα ἐτοιμαζόμεν νὰ σας εἶπω ὅτι μ' ἐφάνη ὠραιότατον. Εἶνε τόσον ἀπλοῦν καὶ τόσον πλήρες αἰσθημάτων.

— Ἄ! αὐτὸ μ' εὐχαριστεῖ! εἶνε ἀπὸ τοὺς ἀγαπητοὺς μου σκοποὺς τῆς Σικελίας. Ἦλθα σήμερον διὰ νὰ σας τὸ μάθω.

— Ἄλλ' ἐγὼ δὲν παίζω κιθάραν. — Ἦμπορεῖτε νὰ μάθετε. Καὶ ἂς μὴ χάνωμεν καιρόν. Ἔχετε διαθέσειν σήμερον νὰ σας δώσω τὸ πρῶτόν σας μάθημα;

Ἡ Λουκία εἶχε μεγάλην ἀνυπομονησίαν ν' ἀρχίσῃ. Ὁ Ἀντώνιος τὴν ἐδίδαξε νὰ κρατῇ τὸ ἔργον καὶ νὰ θέτῃ τοὺς δακτύλους τῆς ἐπὶ τῶν χορδῶν. Μετὰ τὸ μάθημα δὲ ἐτελείωσε, κατ' αἰτήτησιν τῆς Λουκίας, τὸ ἄσμα, οὗτινος τὴν ἀρχὴν μόνον εἶχε ψάλλει. Τὸ ἄσμα ἦτο ὠραῖον, καὶ ἤρπεν εἰς τὴν Λουκίαν πολὺ.

(Ἐπειτα συνέχισεν.)

Ἐπὶ τὸν τίτλον *Ἦθη καὶ ἔθιμα Ἀρβανιτοβλάχων ποιμένων* ὁ κ. Θ. Γενναίου Καλοποτρώνης ἐδημοσίευσεν ἐσχατῶς ἐν ἐπιφυλλίδι τοῦ «Ἑλληγράφου» περίεργον διατριβὴν, ἐξαχθεῖσαν ἐκ σημειώσεών του, ἃς ἐτήρει, ὅτε κατ' Ἰούλιον τοῦ 1851 ἀνθυπολοχαγὸς ὢν συνέθετε τὴν ἀρχὴν τοῦ μεταβατικοῦ, περιδεύοντα τοὺς ἀνατολικούς σήμους τῶν ἐπαρχιῶν Φθιώτιδος, ἕνεκα τῆς λυμαινομένης κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὴν τόπον ληστείας. Ἐκ τῆς διατριβῆς ταύτης ἐσταχυολογήσαμεν τὴν ἐπομένην διήγησιν. Σ. τ. Δ.

Ἦθη καὶ ἔθιμα

ΑΡΒΑΝΙΤΟΒΛΑΧΩΝ ΠΟΙΜΕΝΩΝ

Μετὰ κοπιώδη ἀπὸ βαθέος ὄρθρου καὶ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας γενικὴν περιπολίαν, — κοινῶς λεγομένην παγίαν — πρὸς ἀνίχνευσιν ληστῶν, ἐχωρήσαμεν, ὅπως δεικνυτέρευσόμεν, πρὸς τὰ παρὰ

τὴν Βομπόκαν¹ τοποθετημένα Ἀρβανιτοβλάχικα καλύβια, ὡς πλησιέστερα ἡμῶν ἀπὸ τῆς περιποληθείσης θέσεως, ἅτινα περὶ τὴν 7 μ. μ. περίπου καὶ μετὰ δῖωρον πορείαν ἀντικρύσαμεν.

Αἱ καλύβαι αὐτῶν τῶν Ἀρβανιτοβλάχων, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν ἐν Ἑλλάδι νομάδων ἐν γένει ποιμένων, αἵτινες κατασκευάζονται καὶ παρὰ τῶν ἰδίων ἐκ χόρτου καὶ πασσάλων, εἰσὶ σχεδὸν κωνοειδεῖς. Ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, πρὸς στήριξιν τῆς τε στέγης καὶ λοιποῦ σκελετοῦ τῆς καλύβης, τοποθετεῖται ἰστός, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς κορυφῆς καὶ λήγων καθέτως πρὸς τὴν γῆν, ἐν ἧ ἐμπήγνυται. Ἡ κυκλωτέρης βάσις τῆς καλύβης στηρίζεται ἐπὶ πασσαλίσκων, ἐμπειρημένον ἐπίσης καθέτως ἐπὶ τῆς γῆς, ὃν τὰ μεταξύ κενὰ πληροῦνται διὰ χόρτου, καθὼς καὶ ἡ λοιπὴ περιφέρεια, ἔχουσα ἴνας, προσσηρημένας ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν πασσαλίσκων καὶ συγκεντρουμένας διὰ τοῦ ἐτέρου ἄκρου ἐπὶ τὴν κορυφὴν τῆς καλύβης καὶ περίξ τοῦ ἴσου, ἐφ' οὗ τίθεται, οὕτως εἶπεν, σκοῦφος ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὕλικου τῶν χόρτων, κωλύων τὴν ἀνωθὶ εἰσοδὸν τῆς βροχῆς ἐντὸς τῆς καλύβης.

Μὲ ἄλλας λέξεις αἱ καλύβαι αὗται εἰσὶν εἶδος σιαδάς, ὁμοιοζώστῃ ἀλεξιβρόχιον ἀνοικτὸν, τοῦ ὁποῦ τοῦ μέσον ξύλον εἶνε ἐκ τῆς λαβῆς ἐμπειρημένον εἰς τὴν γῆν, ἢ πρὸς ἐπιτυχέστεραν παρομοίωσιν ἢ καλύβη τῶν Ἀρβανιτοβλάχων εἶναι ἀπαράλλακτος ὡς αἱ στρατιωτικαὶ σκηναί, ἀλλ' ἀντὶ πανοῦ εἰσὶ κεκαλυμμένα διὰ χόρτου πεπυκνωμένου ἐξ εἶδους στάχων (σάλα), καὶ μὲ μόνην τὴν ὠφέλιμον διαφορὰν, ὅτι κατὰ τὴν ἐσωθεν περιφέρειαν τῆς καλύβης εἰς ἀνάλογον ὕψος ἀπὸ τῆς βάσεως προσαρτῶνται ὀρίζοντες καὶ εἰς μῆκος περὶπου μέτρου, δίκην περονῶν, ξύλα, ἐφ' ὧν τοποθετοῦνται σανίδες, χρησιμεύουσαι, ἀφοῦ ριφθῶσιν ἐπ' αὐτῶν τ' ἀναγκαῖα, ὡς κλίνας τακτικαὶ ἢ ὡς σκίμποδες.

Ἰνα δὲ δέχονται πῶς, ἔχουσι περίξ δύο, τρεῖς ἢ τέσσαρας, ἀναλόγως τοῦ μεγέθους τῆς καλύβης, ὅπως τετραγωνικὰς, χρησιμεύουσας ὡς παράθυρα, ὃν ἀνωθὶ καὶ ἐξῶθεν προσκολλῶσιν ἐπιμετώπιον, ὡς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν πύλων, ἀλλὰ σχήματος κυρτοῦ, ὡς ἡμιτεταμημένου κυλίνδρου, πλατυτέρου τοῦ παραθύρου καὶ ὀλίγον κεκλιμένου πρὸς τὰ κάτω, ὥστε οὐχὶ μόνον τὰ ὕδατα

1. Βομπόκα — πηγὴ καλουμένη οὕτως ἐπὶ τῶν νῦν πρὸς τὴν Φθιώτιδα μεθούρων, ἔχουσα ὄροσρον, ἄσθρον καὶ δι' ἀνγίστατον ὕδωρ, ἐξ ἧς ἐκλήθη οὕτω καὶ τὸ ὄροπέδιον, ἐφ' οὗ κεῖται. Ἡ θέσις ἀπέχει δύο μὲν ὥρας πληρεῖς ἀπὸ τοῦ κεφαλοχωρίου «Μεγάλο Γαρδίκι» καὶ πέντε περίπου ἀπὸ τῆς Στυλίδος. Ἐκεῖ μένει (δηλαδή τότε) λόγος, ὅστις εἶναι τὸ κέντρον τῶν μεθούρων σταθμῶν τῶν μερῶν ἐκείνων.

Ἄλλοις τοῦ μέρους ἐρήμου, οἱ ἴδιοι στρατιωτικαὶ εἶχον κῆρι καλύβης ἐκ χόρτου καὶ πασσάλων, ἀρκετὰ τεχνικὰ καὶ εὐρυγάρους, ἐν αἷς κατόικουν λίαν ἀνέτως. Τὰ τρώματά των ἐπρωμιθεύοντο, γαλακτερά μὲν καὶ κρέας, ἐκ τοῦ πλησίον ποιμιστατοῦ τοῦ Πούλιου, ἔλευρον δὲ καὶ λοιπὰ ἐν ποσότητι ἐκ Στυλίδος. Ἐξῶθεν μόνον καὶ πρὸς τούτου εἶχον κατασκευάσει οἱ ἴδιοι ἐπίσης καὶ κλίβανον κωνοειδέστατον.

τῆς βροχῆς νὰ μὴ εἰσέρχονται διὰ τῆς ὀπῆς ἐντὸς τῆς καλύβης, ἀλλὰ καὶ νὰ καταρρέωσιν. Ὡς παροχυρόφυλλα δὲ μεταχειρίζονται ὁμοιοζώστῃ καὶ ἰσομεγέθῃ τῆς ὀπῆς τοῦ παραθύρου σανίδα, ἢ, μὴ οὖσαν προσσηρημένην, ἀφαιροῦν ἢ θέτουσιν ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης.

Διὰ τὸν αὐτὸν δὲ τῆς βροχῆς λόγον τοποθετοῦσι τὰς καλύβας τῶν ἐπ' ὀλίγον κεκλιμένου ἐδάφους, σκάπτοντες περίξ τῆς ἐξῶθεν περιφέρειας καὶ ἐν ἐπαρῇ τῆς βάσεως αὐτῆς αὐλακκα, ἔχουσαν διεξοδὸν πρὸς τὸ καταφερὲς μέρος, καὶ κωλύουσαν οὕτω τὴν ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τῆς καλύβης εἰσοδὸν τῆς βροχῆς.

Ἡ θύρα τῶν καλυβῶν εἶναι πρὸς τὸ μέρος, ὅπερ δὲν προσβάλλεται σπουδαίως ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, καὶ ἐν γένει αἱ καλύβαι εἰσὶ κατασκευασμέναι τόσω στερεῶς καὶ προσηρημασμέναι τόσω κελῶς, ὥστε οὐχὶ μόνον δὲν τὰς διαπερῆ βροχῆ, χιῶν, ἢ ἥλιος, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀνάγκῃ δύνανται νὰ μεταφερθῶσιν, ἀνασηκονόμεναι ὀλόκληροι, ἀνευ βλάβης.

Τὸ ὅλον τῆς ἀπέναντι ἡμῶν ὄρωμένης μεγάλης καλυβοπόλεως, μετὰ τῶν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διεσπαρμένων ἐπὶ τῶν ὄρεων καλυβῶν, ἦτο τὸ *τσελεγκάτον*, ἢ τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἀρβανιτοβλάχου ἀρχιποιμένου Πούλιου.

Οἱ Ἀρβανιτοβλαχοὶ ἢ Ἀλβανόβλαχοι ποιμένες εἰσὶ σκηναῖ. Ἐκάστη οἰκία — ὅπως αἱ ἀρχαῖαι φυλαὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν, τότε ποιμένων, εἶχον τὸν πατριάρχην των — ἔχει τὸν ἀρχηγόν τῆς, καλούμενον *Τσέλεγκα*, ὅστις εἶναι πάντοτε ὁ πρωτότοκος τῆς ἀρχούσης γενεᾶς, ἢ ὁ γεροντότερος ἐλλείψει διαδοχῆς.

Οἱ Τσέλεγκαί εἶναι ἀληθεῖς βασιλεῖς ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ὅσάκις μεταξὺ τῶν λοιπῶν γεννηθῆ διαφορὰ, δικάζει ὁ Τσέλεγκας, καὶ ἡ ἀπόφασίς αὐτοῦ εἶναι ἀνέκκλητος. Θεωρεῖται δὲ ὡς Παρίας ὁ μὴ ὑπακούσας, καὶ διώκεται, μὴ ὢν δεκτὸς πλέον εἰς οὐδὲν τσελεγκάτον Ἀρβανιτοβλάχων. Εἶναι δὲ βασιλεῖς πατέρες καὶ δίκαιοι — ἴσως διότι δὲν ἔχουσι ποσῶς αὐλικούς, καὶ βλέπουσι διὰ τῶν ἰδίων ὀρθαλμῶν των τὰ πάντα.

Ὁ Τσέλεγκας ἀπορραίζει περὶ τῶν γάμων των, περιοριζόμενος ἐντὸς τῆς καλυβοπόλεως των, καὶ εἶναι ἐν γένει ὁ γενικὸς ἔφηρος, ὃν σέβονται, φοβῶνται καὶ ὑπακούουσι πάντες μετὰ προθυμίας.

Οἱ ποιμένες οὗτοι ζῶσι πάντοτε μακρὰν τῶν πόλεων, καὶ τὸ μὲν θέρος μετακίνησιν εἰς ὄρεινὰ μέρη, τὸν δὲ χειμῶνα εἰς ἐπίπεδα καὶ προσήλια. Ὡς ἐκ τῆς ἀπομονώσεώς των δὲ ταύτης εἶναι σχεδὸν ἡμιγῆριοι.

Περιουσίαν των εἶναι ἡ κτηνοτροφία — αἶγες, πρόβατα, ἵπποι καὶ ἡμίονοι. Ἐκ τοῦ γάλακτος τῶν ποιμνίων κατασκευάζουσι τυρὸν, βούτυρον, καὶ λοιπὰ, ἐκ δὲ τῶν ἐρίων τὴν ἐξωτερικὴν ἐνδυμασίαν των, — τὴν χονδρὴν λεγομένην — ἢν φέ-

ρουσι σχεδὸν ὁμοίαν ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Τὸ ἔριον μάλιστα τῶν προβάτων, μεταβαλλόμενον εἰς κλωστήν, βάπτεται παρὰ τῶν ἰδίων γυναικῶν των, καὶ τὰ ἐνδύματά των ἔχουσι χρωματισμούς καὶ ποικίλματα.

Κάμνουσιν ἔτι, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐρίων τῶν προβάτων κυρίως, κλινοσκεπάσματα μαλακώτατα (βελέντζας) καὶ τάπητας ποικιλοχρόους, διότι ἡ γενεὰ τῶν προβάτων των εἶναι ἡ καλουμένη βούντα, ἢ ἔχουσα πλατεῖαν οὐρὰν καὶ ἐπιμήκη μαλλία, ἀλλ' ἢς τὸ κρέας δὲν εἶναι τόσω νόστιμον, ὅσῳ τῶν λοιπῶν προβάτων.

Ἐκ τῶν τριῶν τῶν αἰγῶν κάμνουσιν ἐπενδύτας καὶ μανδύας (καπότας) ἐλαφροτάτους καὶ ἀπαλλασσομένους ἀφ' ἑκυτῶν τῆς βροχῆς, καθόσον ἡ σταγὼν κυλῆ, οὕτως εἶπεν, μόνη, ἅμα τῇ πτώσει ἐπὶ τοῦ ἐνδύματος.

Κάμνουσιν ἐπίσης ταγάρια, σκκία, πανὶ μάλινον καὶ λοιπὰ σχετικὰ, εἴτε μονόχροα, εἴτε ποικιλόχροα.

Τὸ περισσεῦον τῆς παραγωγῆς πωλοῦσιν. Ὡς ἐκ τούτου ἀναφάνονται εἰς πόλεις, οὐχὶ μόνον κατὰ τὰς ἐτησίους πανηγύρεις, ἀλλὰ καὶ ἐβδομαδιαίως κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀγορῶν, πωλοῦντες τὰ προϊόντα των καὶ ἀγοράζοντες κυρίως σίτον, βόμβακα καὶ σιδηρὰ ἐργαλεῖα. Τὰς τιμὰς δὲ ὀρίζει ὁ Τσέλεγκας, καὶ παραγγέλλει δι' ἕκαστον εἶδος ὀποιᾶν ἀξίαν νὰ ζητήσῃ καὶ εἰς ποῖαν νὰ συγκαταβάσῃ.

Οἱ κύνες των εἶναι γένους μεγαλοτόμων καὶ ἐκ φύσεως ἀγρίων καὶ ὀρητικῶν. Ὅπως δὲ παλαιῶσιν ἀποτελεσματικώτερον κατὰ λύκων, προσαρτᾶται εἰς τοὺς ἄρνας περιδέρακιον πλατὺ, εἰς οὗ τὸ μέσον, ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ κυνὸς ὑπὸ τὸν λαυρὸν, τίθεται δίκωπον ἐγγχειρίδιον, μῆκος πλέον τοῦ ὑποδεκαμέτρου, στερεῶς καὶ οὕτως, ὥστε ὅτε, ἀνυψόμενος ὁ κύων ἐπὶ τῶν ὀπισθίων αὐτοῦ ποδῶν, ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ λύκου, νὰ τὸν τρυπῆ συγχρόνως. Τὰ θήλαα μένουσιν συνήθως ἐν ταῖς καλύβαις μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ ὑπεργήρων.

Ἀρβανιτοβλαχοὶ κατὰ τὸ θέρος εἰσὶ διεσκορπισμένοι ἐφ' ὅλης σχεδὸν τῆς νῦν ὀροθετικῆς γοαμῆς καὶ εἰς πολλὰς τοῦ ἐσωτερικοῦ καταλήλους διὰ ποίμνια τοποθεσίας. Ἐκαστον τσελεγκάτον, ἐπαναρχόμενον κατὰ τὸν Μάρτιον — διότι τὸν χειμῶνα τὰ πλεῖστα μετακίνησιν εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Ἠπειροῦ καὶ τῆς Θεσσαλίας — τοποθετεῖται ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως καὶ ἀνανεοῖ τὴν καλυβοπόλιν του.

Εἶτε ἐξ ἀνάγκης, διότι μένουσιν εἰς ἀπόκεντρα μέρη, εἴτε ἐκ τῆς ἡμιγῆρίας ἀνατροφῆς των, εἰσὶν οἱ κυρίως τῶν ληστῶν τροφὸτάτοι καὶ οἱ ποικίλοι συγχρόνως, οἱ ὁμοῦντες, ἐν περιπτώσει φόνου ληστοῦ, τὸν πεσόντα ἤρωα. Τὰ ἐλεγεῖα των εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστά. Ἐκ τῶν Ἀρβανι-

καὶ τὰ κλαρὰ φορτώματα βροτάνε ποὺ τὰ πάνε' σάν τὴ μαντάτο Ὀλιβερὸ ποὺ φέρνει ὁ ἀγγέρας.
 «Κάθανε κλέφτη ἔκαουστό, ἔναν Κολοκοσιώνη»
 —Κουντάνη, δόσε τ' ἄρματα, πασσά γιὰ νὰ σὲ κάμουν.
 —Εἶνε γιομάτα τ' ἄρματα κ' ἔλατε νὰ τὰ πάρτε.
 Βάλαν φωτιὰ τὸν ἔκαψαν, κ' ἀκόμη τὸν φοβοῦνται.

Ἄμα τῷ πέρατι τοῦ ἄσματος ὁ ἀρχηγὸς ὤψωσε κομπάριον¹ εἰς ὑγείαν τοῦ πατρὸς Πούλιου. Ὁ Τσελεγκας τότε, ἡ γυνὴ του καὶ οἱ λοιποὶ ποιμένες ἐγεροθέντες ἔθεσαν τὴν δεξιάν ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ ἔκλιναν ὀλίγον τὴν κεφαλὴν πρὸς ἔνδειξιν σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν τιμὴν, μείναντες οὕτω ὄρθιοι καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς προδόσεως, μετὰ τὴν ὁποίαν αὐτοστιγμῆ ἐφάνη κρατούμενος καὶ τρέμων γέρον—ὁ πατήρ τοῦ Πούλιου—ὅστις πλησιάσας τὸν ἀρχηγὸν τὸν προσεκύνησε, καὶ τῷ εἶπε λαβῶν ποτήριον πλήρες.
 —Εὐχαριστῶ, παιδί μου, καὶ πίνω καὶ ἐγὼ γιὰ νὰ ζήσης σάν τὰ βουνά, ὡς καθὼς καὶ ὄλη ἡ συντροφιά σου.

Ἐνῶ δὲ ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρήσωμεν ἐκεῖθεν, εἶδον ἔξωθεν τῆς καλύβης μου ἰστάμενον τὸν Πούλιον.

—Σὲ καρτέραγα ἐδῶ, μοῦ λέγει, ὅσα νὰ τελειώσης τὴν δουλειά σου. Τὸ λοιπὸν θὰ φύγης καὶ μοῦρχειται κακὸ καὶ τοῦ πατέρα μου ἀκόμα.

—Ἔτσι εἶναι οἱ στρατιῶτες, Πούλιο, τῷ ἀπάντησα, σήμερα ἴδω καὶ αὐριο καὶ νὰ πῆς χαιρετίσματα εἰς τὸ γέρον πατέρα σου καὶ εἰς τὴν τσελεγκίνα. Δὲν ἴπαγω ὁ ἴδιος γιὰτὶ σήμερα ἦσαν εἰς τὸ πῶδι.

—Πῶς; νὰ πάμε, μοῦ λέγει ὁ Πούλιος μετὰ ζέσεως, ἐγὼ δὲν κόταγα νὰ εἰς τὸ πῶδι τάχα θὰ καταδεχόσουν;

1. Κομπάριον. Ἐκ τοῦ κομπάρια λέξις κοινή, σημαίνουσα ποτήριον, κύλιξ. Κομπάριον δὲ σημαίνει κυρίως πρόσωπον μετὰ πλήρους ἐξ οἴνου κύλικος, ὅπερ κατὰ σειράν κενόσαιν οἱ συνδικαιτημένους κατὰ τὸ ἀκόλουθον ἔθιμον.

Εἰς κρατῶν πλήρη μέχρι στεφάνης ἐξ οἴνου κύλικα καὶ ὄθλων νὰ κάμη πρόσωπον ὑπὲρ τινος, ὕψος τὴν χεῖρα καὶ ἀναρῶναι:—Αὐτὸ τὸ ποτήρι τὸ πίνω εἰς ὑγείαν τοῦ τάδε, καὶ καλῶς νὰ σ' εὐρω.—Γιάννη π. γ.

Μετὰ τὴν ἀναρῶνησιν ὁ προπῖνον πάραυτα κενώνει τὸ ποτήριον, ὅπερ πληροῦται ἐκ νέου καὶ δίδεται τῷ κληθέντι, εἰς ὃν εἶπε τὸ «καλῶς νὰ σ' εὐρω», ὅστις λαμβάνων τὸ ποτήριον καὶ ἀποτινόμενος τῷ προπῖνον λέγει: «καλῶς ἤλθες μετὰ τὸ ποτήρι σου». Ἀρτῶν δὲ συγγρόνως πρὸς ὄλους καὶ ὄψων τὴν χεῖρα προσθέτει: «Κατὰ διαταγὴν τοῦ οἴλου μου... αὐτὸ τὸ ποτήρι τὸ πίνω εἰς ὑγείαν τοῦ τάδε, καὶ καλῶς νὰ σ' εὐρω.—Γιάννη π. γ.

Καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς ἕως οὗ κενόσαιν ἅπαντες οἱ συνδικαιτημένους κύλικα.

Συγγάνεις τὰ κομπάρια συνοδεύονται καὶ μὲ ἄσμακα, λέγοντος τοῦ προπῖνοντος: «Αὐτὸ τὸ ποτήρι τὸ πίνω εἰς ὑγείαν τοῦ... καὶ καλῶς νὰ σ' εὐρω τάδε καὶ μετὰ τὸ τραγοῦδι».

Τότε ψάλλει ὁ ἴδιος πρὸ τῆς κενώσεως τοῦ ποτηρίου ἄσμα τι, ὑποχρεοῦμένον τότε ἀπῦντων τῶν συνδικαιτημένων νὰ εἴπωσι τραγοῦδιον πρὸ τῆς κενώσεως τοῦ κομπάριον.

Ἐνίοτε—καὶ αὐτὸ εἶνε τὸ μόνον ὄχιληρόν—ὁπορευοῦσι τοὺς πῖνοντες, ὅταν μάλιστα ἡ εὐθυμία αὐξήσῃ, νὰ κενώσῃ τὸν κύλικα—μέχρι τρυγῆς ἐκόντες ἄκοντες. Ὡς ἐκ τούτου ἴσως καὶ τὸ λόγιον, ὅπερ λέγουν κατὰ μεταφορὰν, προσκειμένου νὰ πειθναγκάσῃ τινὰ νὰ πράξῃ τι, ὅπερ δὲν θέλει: «Ὅτι τὸ πῆς καὶ ὅτι εἶπῃ; κ' ἕνα τραγοῦδι».

Ἦδυσάμεν τότε. Ἀπεχαιρέτησα τὸν πατέρα Πούλιον, καὶ ἐκεῖθεν μετέβην εἰς τὸ τσελεγκάτον. Ἡ γοαία μ' ἐδέχθη καὶ μοὶ προσέφερον ἡ ἰδίον οἶνον καὶ ἀλύγδαλα² κατόπιν ἀνακράζει:

—Ἄλλοι, φωνάχτε τῆς νόρης καὶ τοῦ παιδιοῦ νὰ τοὺς δώσῃ τὴν εὐχὴν τὸ καπετανόπουλο!

Ἐγέλασα ἀπὸ καρδίας καὶ δυνατὰ, διότι ἤμην εἰκοσκατῆς τότε. Ὅποῖαν λοιπὸν εὐχὴν;

Ἡ νόμφη μετὰ τοῦ συζύγου της ἐπροσκύνησαν εἰσελθόντες.

—Νὰ ζήσης Κοιλάπι, τῆ εἶπον, καὶ σὺ καὶ ὁ ἄνδρας σου, νὰ κάμετε παιδιὰ, καὶ νὰ ἰδῆτε ἴγγονια καὶ παραγγόνια.

Ἡ νόμφη ἐπλησίασε τότε, καὶ κύψασα κατὰ τὸ ἔθιμον τὴν κεφαλὴν μοῦ ἐφίλησε τὴν δεξιάν καὶ ἐμακρόνθη³ τότε μ' ἐπλησίασε καὶ ὁ γαμβρός, ὅστις ἔλαβε τὴν χεῖρά μου, ἔκυψε τὴν κεφαλὴν καὶ δώσας τὸ μέτωπον πρὸς με, ἔμενε. Ὁ δὲ Πούλιος ἀνέκραξε:

—Τόχομε ἀντέτι γιὰ τὸ καλὸ νὰ φιλοῦμε τὸν γαμβρὸν εἰς τὸ κούτελο⁴ φίλησέ τον λοιπόν.

Τῷ ἐφίλησα τὸ μέτωπον, οὗτος δὲ μοὶ ἐφίλησε τὴν χεῖρα.

Μετ' ὀλίγον καλέσας με ὁ ἀρχηγὸς μὲ διέταξε νὰ συγκεντρώσω τὸ ἀπόσπασμα δι' ἀναχώρησιν, ὅτε ὁ Πούλιος, ὅστις μὲ παρηκολούθει, ἐπρότεινε:

—Κύριε ἀρχηγέ, τὸ φαγί σας ὁ ἀρχηγὸς τὸ βράδου⁵ λοιπὸν, ἂν θέλετε, νὰ κάμετε καὶ σὲ μένα τὴν τιμὴν, νὰ πάρτε εἰς τὴ φτωχική μου καλύβη ἕνα κερπάπι, καὶ ὕστερα πάτε εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἀρχηγὸς ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν. Ὅθεν ὁ μὲν Πούλιος ἔδραμεν ὅπως προετοιμάσῃ τὸ κερπάπι, ἐγὼ δὲ ὄδυσσα ὄθεν ἔμενον οἱ στρατιῶται, ὅπως μεταδώσω τῷ λοχίῳ τὴν διαταγὴν τῆς συγκεντρώσεως τῶν ἀνδρῶν, οὗς, τῷ προσέθηκα μεταδίδων τὴν διαταγὴν, νὰ ὀδηγήσῃ ἔξωθεν τῆς καλύβης τοῦ Τσελεγκα, ἕνα τῆ ἡγήσει τῆς σάλπιγγος, καὶ ἐπαναρχόμεν, ὅτε ἤκουσα εἰς τὴν παρέκει καλύβην, οὗσαν τῆς νόμφης, λίαν εὐκρινῶς ἄσμα παθητικώτατον, ἕνεκα τοῦ ὁποίου οἰστροληταγηθεὶς ἐσεκέφην εἰ δυνατὸν νὰ κάμω ποίημα πρὸς τὴν νόμφην ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὕφος καὶ τὴν γλῶσσαν, ὅπως τὸ ἀφήσω πρὸς ἀνάμνησιν. Ὅθεν εἰσελθὼν εἰς καλύβην ἐγραψα:

Νυφουλά μου περήσανη, ποὺ πήρες τὸ λεβέντη,
 Ἄκουσε τὸ τραγοῦδι μου, γιὰτὶ νὰ εἶχῃς τραγοῦδι.
 Νὰ ζήσης μετὰ τὸν ἄνδρα σου χρόνους κερῶδες, ζαμάνια,
 Καὶ πάντα εἰς τὸ κονάκι σου νάχῃς γοαίης καὶ γλέντια.
 Νὰ κάμῃς γιοῦδες ἄρματαλοῦς νὰ μοιάζουν τοῦ λεβέντη,
 Τσοῦπες σάν τ' ἄρει τῆς αὐγῆς τῆς μάνας τους νὰ μοιάζουν.
 Νὰ ἰδῇ: γαμβρὸς εἰς τὴν πόρτα σου, νυφάδες εἰς τὴν αὐλὴν σου,
 Νὰ ἰδῇ: καλὰ γεράματα καὶ ἴγγονια καὶ τριγγόνια.
 Κ' ὅταν θὰ νάρθῃ ὁ καιρὸς τὰ μάτια σου νὰ κλείσῃς,
 Τὰ ἀγγελουδάκια τοῦ Θεοῦ νὰ πάρουν τὴν ψυχὴν σου.

Τὸ ἐτακτοποιῶν ἔτι, ὅτε ἐκλήθην εἰς τὸ ἐπιποδὸς γέφυμα, κατὰ τὸ μέσον τοῦ ὁποίου ἀπήτησα παρὰ τῆς ἐνθουσιασμένης Τσελεγκίνας νὰ κα-

λέστη τοὺς νεονύμφους, ὅπως δῆθεν τοὺς εὐχρηθῆ ὁ ἀρχηγός, ἐνῶ ὁ κύριος σκοπός μου ἦτο γνωστοποίησις τοῦ ποιήματος.

Καὶ τῷ ὄντι, ἅμα οἱ νεονύμφου ἐνεφανίσθησαν—ἀλλὰ μετ' ὀλίγης δυσκολίας, εἶναι βέβαιον—, καὶ τοῖς ἠυχθήσαν οἱ λοιποὶ ἀσπαζόμενοι τὸν γαμβρὸν εἰς τὸ μέτωπον καὶ δεχόμενοι τὸ χειροφίλημα ἐκ μέρους ἀμφοτέρων.

—Πούλιο, ἀνεφώνησα, ἐγὼ θὰ τοὺς εὐχρηθῶ με τραγοῦδι ποὺ ἔκαμα σάν τὰ ἴδικά σας.

—Καλῶς νὰ δρίστε, ἀπάντησεν ὁ Πούλιος.

Τὸ ἄσμα ἀπαγγελλθὲν ἐγένετο δεκτὸν ἐνθουσιωδῶς, καὶ ἂν ἐπετρέπετο νὰ κενώσουν ὄπλα, ἄτινα ἀπηγορεύοντο ἕνεκα τῆς ληστείας, διότι ἠδύνατο τότε ἀπατηθέντες νὰ δράμωσιν ἐκεῖ οἱ πέριξ σταθμοὶ, ἤθελε καὶ ὁ κόσμος, κατὰ τὸ λόγιον. Μάλιστα μοὶ ἐζήτηθη, καὶ ψάλλεται ἔτι καὶ νῦν.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΟΛΩΝ

Συνέγραψε καὶ ἐκάλυψε ἰθὺς ὁ συγγραφεὺς

Γ'

Οἱ Ἰθαγενεῖς τῆς Αὐστραλίας, ὡς καὶ πάντες οἱ ἄγριοι, ἔχουσι τὰς αἰσθήσεις τελειοτάτας¹ τοσοῦτον ὄξειαν ἔχουσι τὴν ὄρασιν, ὥστε διακρίνουσι μακρόθεν καὶ τὰ λεπτότατα μέρη πράγματός τινος. Πραδεῖγματος χάριν συγγραφεὺς τις διηγεῖται ὅτι: «συχρότατα, ἐν ᾧ ἡμεῖς ἔχοντες πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τηλεσκοπίον μόλις ἠδυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τοὺς ἀπέναντι ἀλιεῖς, αἱ ὑπηρετρίαι ἠδύνατο νὰ εἴπωσιν ἀσφαλῶς πρὸς τί μέρος ἦσαν ἐρριμμένα τὰ δίκτυα τῶν ἀλιέων, καὶ ἐὰν εἶχον συλλάβει χελώνας θαλασσίας καὶ πόσας». Γνωστὸν δὲ ὅτι οἱ Ἰθαγενεῖς συνεννοοῦνται διὰ τοῦ καπνοῦ² ἐκ δὲ τῆς πυκνότητος ἢ ἀραιότητος αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἶδους τῆς παραγούσης τὸν καπνὸν ὕλης ἐννοοῦσι περὶ τίνος πρόκειται, καὶ τοσοῦτον ἀσφαλῆς καὶ ὄξειαι εἶνε ἡ ὄψις των, ὥστε ἐν δικστήματι δέκα λεπτῶν πᾶσα ἡ χώρα λαμβάνει εἶδησιν, καὶ μακθάνει τί τρέχει. Ἐὰν μέλος τι τῆς φυλῆς ἐφρονεῖται ἢ ἐτραυματίσθη, πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰν ἔτοιμοι ἐν ἀκαρεὶ νὰ τὸν ὑπερασπίσωσι καὶ νὰ τὸν ἐκδικήσωσι.

Ὁ κατὰ πρῶτον βλέπων τοὺς Ἰθαγενεῖς τῆς Αὐστραλίας ἐκπλήσσεται ἀπορῶν τί σημαίνουσι αἱ ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ σώματός των ἐξέχουσαι οὐλαὶ³ νομίζει τις ὅτι ὑπὸ τὴν ἐξέχουσαν σάρκα ὑπάρχουσι παρεμβεβλημένοι χάλικες ἢ ἄλλα τινὰ ξένα σώματα⁴ ἦσαν δὲ αἱ ὑπερσαρκώσεις ἐκεῖναι ὡς γραμμαὶ κἀθετοι, καὶ κατεκάλυπτον τοὺς ὤμους καὶ τὰς πλευράς⁵ φαίνεται δὲ ὅτι ἦσαν ἐν-τιμοὶ οὐλαὶ προσληθῆσαι ἐκ τῶν συνεχῶν μονομαχιῶν. Ὅσάκις δύο τινὲς ἐρίζουσι, κατέγονται εἰς μονομαχίαν, ἥς τὰ καθέκαστα κανονίζονται ὑπὸ δικιτητῶν καὶ μαρτύρων, ὡς παρ' ἡμῶν δυστυχῶς. Καὶ πρῶτον μὲν συμπλέκονται ὡς παλαισταὶ συλλαμβάνοντες τὸν τράχηλον ἀλλήλων,

ἔπειτα δὲ διὰ μαχαίριων, ἐξ ὀστράκων ἢ ἐκ λίθου ἠκουημένου, κατακόπτουσι τοὺς ὤμους των, τοὺς μηρούς καὶ τὰς πλευράς. Ὅπότερος δὲ αὐτῶν κατορθώσῃ νὰ κατενέγκῃ πλείονας πληγὰς καὶ μάλλον βαθείας, καὶ νὰ ὑπομείνῃ τὴν φθορὰν ἐκεῖνην κατακρουόμενος ἀνακηρύσσεται νικητής. Ὡς δὲ πρὸς πᾶσι τοῖς ἀγρίοις, αἱ ἀληθινὰ δόνας φέρουσιν εἰς τοὺς Αὐστραλιανούς μέθην οὐχὶ ἀμέτοχον ἠδονῆς. Ἡ ἄκρα αὐτῶν ἠδονὴ εἶνε τὸ νὰ πονώσι καὶ νὰ βλέπωσιν ἄλλους πονοῦντας. Ἀφρικανοὶ καὶ Ἀσιακοὶ ἐπὶ τῇ θέξ τοῦ αἵματος καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐρεθισμοῦ μετέχοντες μανίας.

Ἀποθανόντος τινὸς οὐδεὶς δύναται νὰ προσέρῃ τὸ ὄνομά του⁶ τελούσι δὲ τὴν κηδεῖαν διὰ χρῶν σιωπηλῶν. Αἱ γυναῖκες τῆς φυλῆς τοῦ νεκροῦ ἐκτελοῦσι θῆμιά τι πένθιμον, κρατοῦσαι μικροὺς πελέκεις κοπτεροὺς, δι' ὧν πλήττουσι τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους ἐν ῥυθμῷ σημειούμενῳ διὰ τῶν λάμψεων τοῦ πελέκειος καὶ τοῦ ἐκ τῶν πληγῶν ἀναπηδῶντος αἵματος, ἕως οὗ αἱ χορεύουσαι περιρρέονται ἀληθῶς εἰπεῖν ὑπὸ τοῦ αἵματος των. Τὰ μαῦρα ἐκεῖνα σώματα τὰ κλημαγμένα, τὸ μίγμα ἐκεῖνο τῆς σωματικῆς ἀληθιμότητος καὶ τῆς ἠθικῆς διὰ χοροῦ αἱματηροῦ ἐκδηλουμένης, πάντα ταῦτα κατὰ τὰς δοξασίας τῶν ἀγρίων εἶνε μεστὰ μεγαλείου πενθίμου. Ὑπάρχουσι γοαίαι, ὧν πολλαὶ συγγενεῖς ἀπέθανον τοσοῦτον κακαλυμμένοι ὑπὸ οὐλῶν, ὥστε ἀδύνατον νὰ εὕρῃ τις εἴτε ἐν τῇ κεφαλῇ εἴτε ἐν τῷ σώματι των ἄθικτον καὶ ὑγιὲς μέρος ὅσον τὸ μέγεθος ἐνὸς δεκαλέπτου. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον πενθοῦσι καὶ οἱ ἄνδρες, σγίζοντες τὸ σῶμά των διὰ τεμαχίων ὑάλου, πρὸ δὲ τῆς ἐφευρέσεως τῆς ὑάλου μετεχειρίζοντο χάλικας ὄξειαι.

Οἱ Ἰθαγενεῖς τῆς ἀποικισθείσης Αὐστραλίας προσελήφθησαν, ἐνοεῖται, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν λευκῶν, καὶ τὰ ἄρχαία ἔθιμα διασώζονται σχεδὸν μόνον παρὰ τοῖς κατοικοῦσι τὰ ἐνδότερα. Οὗτοι δὲ ὀνομάζονται Βορρημεν, καὶ κατ' αὐτῶν μεταχειρίζονται πᾶν μέρος πρὸς ἐξόντωσιν. Οἱ δὲ ἄλλοι ἀποτελοῦσι τάξιν τινὰ μιγάδα, ἐκτελοῦσαν πᾶσας τὰς βαρβαρὰς ἐργασίας ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν ἀποίκων. Ἡμέραν τινὰ Ἄγγλος τις, διαμείνας πολὺν χρόνον ἐκεῖ, ἤκουσε τὴν Λουίζαν τὴν μαγεῖριστάν του ἐκβάλλουσαν κραυγὰς ἀγρίας. Κατὰ πρῶτον ἐνόμισεν ὅτι συμβαίνει φόνος. Ἄλλα πρὸς ἑλθὼν τις τῷ εἶπε: «Δὲν εἶνε τίποτε ἢ Λουίζα εἶχε καινούργιον πίπαν, καὶ τὴν εἶδεν ὁ σύζυγός της, καὶ ἤθελε νὰ τῆς τὴν πάρῃ⁷ αὐτὴ δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν δώσῃ, καὶ ἐκεῖνος τὴν ἐπίασεν ἀπὸ τὰ μαλλιά καὶ τῆς ταῖς ἔβραξεν. Ἀλλὰ μὴ ἀνησυχεῖτε⁸ τῶρα θὰ τὴν μερῶσῃ μὲ μίαν πρέζαν».

Οἱ μαῦροι δὲ οὗτοι μιγάδες, οἱ γεννηθέντες ἐξ ἀποίκων ἀνδρῶν καὶ Ἰθαγενῶν γυναικῶν, δὲν εἶνε βεβαίως πρότυπα ὑπηρετῶν⁹ ὅσον μελανώτεροι

είνε, τοσοῦτον εἶνε καὶ δραστηριώτεροι καὶ πιστότεροι. Οἱ Ἄγγλοι εἶνε κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν πολλὸ κακοὶ μορφωταὶ ὑπηρετῶν, διότι περιστέλλουσι τὴν μεταξύ κυρίου καὶ ὑπηρετοῦ σχέσιν εἰς τὸ ζήτημα μόνον τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀμοιβῆς. Ἐπὶ τοῖς ἄλλοις δὲ τούτοις πρόδηλον εἶνε ὅτι μόνον ὑπαλλήλους, πολλῶ δ' ἤττον ἐργάτας δύναται τις νὰ ἔχη, σκεπτομένους μόνον πῶς νὰ κερδαίνωσι πολλὰ ἐργαζόμενοι ὀλίγον. Ἐπειτα δὲ ἐν χώρᾳ, ἧς οἱ κάτοικοι πάντες εἶνε νεόπλουτοι, ἢ κατὰστασι; αὐτῆ, καὶ τοὶ τὰ μάλιστα ἔντιμοι, ἀποκλείει ὅμως τὸν πρὸς τοὺς κυρίους σεβασμὸν τῶν ὑπηρετῶν; ἀποκλείει δὲ ὡσαύτως καὶ τὴν εὐγενῆ συμπεριφορὰν τοῦ ἀνωτέρου πρὸς τὸν κατώτερον, καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης τῆς ἀμοιβαίας ἐκτιμῆσεως γεννᾶται ἡ ἐλλείψις τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης. Ἐν γένει δὲ τὸ ἐν πάσῃ χώρᾳ ὀνομαζόμενον «ζήτημα τῶν ὑπηρετῶν» ὑπάρχει ἐν πάσῃ αὐτοῦ τῇ ἀκμῇ ἐν Αὐστραλίᾳ. Οἱ ἐξ Εὐρώπης ἐρχόμενοι λευκοὶ ἵνα ἐπιδοθῶσιν εἰς τὸ τοῦ ὑπηρετοῦ ἔργον εἶνε χειρότεροι τῶν ἄλλων· διότι ἕνα λόγον, μίαν παρατήρησιν ἐὰν τοῖς εἴπῃ τις, πετῶσι τὴν ποδιὰν των, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον. Ἄλλὰ μετ' οὐ πολλὸ μεταβάλλουσι κατὰστασιν, καὶ αἱ ἀποδοχαὶ των, καὶ τοὶ οὐκ εὐκαταφρόνητοι — διότι εἶνε διπλάσιαι τοῦλάχιστον τῶν ἐν Εὐρώπῃ — δὲν ἐξαρκούσι πλέον εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς φιλοδοξίας των.

Εἰς τὴν καλλιέργειαν δὲ τῶν φυτειῶν καὶ τῶν κτημάτων μεταχειρίζονται πολλὸ τοὺς Κινέζους. Οἱ Κινέζοι, ὡς καὶ οἱ Ἰουδαῖοι τῆς διασπορᾶς, εὐρίσκονται πανταχοῦ τῆς γῆς, μάλιστα δὲ κατὰ τὰ βόρεια καὶ τὰ δυτικὰ τῆς πατρίδος των μέρη, καὶ ἔχουσι τὸ προνόμιον, ὡς οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τὸν μεσαίωνα, νὰ διεγείρωσι τὴν ζηλοτυπίαν, τὴν περιφρόνησιν καὶ τὸ μῖσος τῶν φιλοξενούντων αὐτοῦς λαῶν. Τοὺς ἀπεχθάνονται ἐν Καλιφορνίᾳ, τοὺς φυγαδεύουσιν ἐν ταῖς ἀρχαίαις Πολιτείαις τῆς Ἑνώσεως, τοὺς κατασφάζουσιν ἐν ταῖς Ὀλλανδικαῖς νήσοις. Καὶ ἐν Αὐστραλίᾳ δὲ εἶνε τὰ μάλιστα ἀπεχθεῖς. Ἄλλὰ πόθεν ἡ τοιαύτη κατ' αὐτῶν καταφροσύνη; καὶ μὲν εἶνε ἄνθρωποι βυρκαροὶ, καὶ ὅ,τι δῆποτε καὶ ἂν κάμῃ τις ὑπὲρ αὐτῶν διαμένονσι πάντοτε κατὰ τὴν ψυχὴν Κινέζοι· ἀλλ' εἶνε φιλόπονοι, εὐφρεῖς καὶ ἡσυχιοὶ, κατὰ τοῦτο μόνον πταίνοντες, ὅτι ἀμιλλῶνται πρὸς τοὺς λευκοὺς κατὰ τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ ἐμπόριον ὑπερέχοντες αὐτῶν κατὰ πολὺ. Ἐπειδὴ δὲ εἶνε μὲν σφόδρα οἰκονόμοι, ἔχουσι δὲ ὀλίγας τινὰς μόνον ἀνάγκας, ἐργάζονται ἀντὶ μικρᾶς ἀμοιβῆς καὶ πωλοῦσι μετὰ κέρδους ἐλαχίστου. Καὶ δι' αὐτὸ ἐξεγείρουσι τὴν ὀργὴν καὶ τὸ καθ' ἑαυτῶν μῖσος, οὐ κενὴ ἡ Αὐστραλίᾳ ὅλη ἤθελε κατακλυσθῆ ὑπὸ τῶν Κινέζων, καὶ τῇ βοηθείᾳ τῶν κίτρινων τούτων ἀνθρώπων ἤθελεν καλλιεργηθῆ αἱ ὑγραὶ γαῖαι, ἐν αἷς οἱ λευκοὶ ἀφρνίζονται.

Δ'

Τὸ πρότερον καὶ μέγιστον πάντων τῶν ἐν Αὐστραλίᾳ ζητημάτων, τὸ δημιουργοῦν ἅμα καὶ καταστρέφον τοὺς βουλευτάς ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ τῆς γενικῆς ψηφοφορίας, τὸ μόνον ζήτημα, λέγομεν, εἶνε τὸ τῆς ἐγγείου ἰδιοκτησίας.

Οὐδεὶς ἀγνοεῖ τίνι τρόπῳ ἐγένοντο αἱ μεγάλα ἰδιοκτησία. Εὐμορφα καὶ βωμάλεξ τέκνα τῆς Ἄγγλιας, ἄνδρες πλοῦσιοι μὲν κατὰ τὸ θάρος, πτωχοὶ δὲ τὸ χρῆμα, κατεστάθησαν μετὰ ποιμνίων των ἐν ταῖς γαίαις τῶν ἰθαγενῶν, ὑπερήσπισαν τὰ ἔθνη των διὰ τῶν ὅπλων, καὶ ἀφ' οὗ ἐγένοντο κύριοι ἀδιαφιλονίκητοι τοῦ ἐδάφους, ἔλαβον πρὸς τοῦ Στέμματος, ὅπερ εἶνε κύριος τοῦ ἐδάφους τῆς Αὐστραλίας, τὴν παραχώρησιν τῆς ἐπικαρπίας ἐπ' ἀόριστον χρόνον, τελούντες μόνον τὸν ἐγγεῖον φόρον. Αἱ γαῖαι λοιπὸν αὐταὶ αἱ ἄλλοτε οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχουσαι εἶνε σήμερον περιουσία μέγισται, ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα μεταβιβάσθησαν· ὅστε σήμερον οὐτε οἱ γενναῖοι αὐτάς κατακτήσαντες τὰς ἔχουσιν, οὐτε οἱ ἀπόγονοὶ αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ αἱ γαῖαι αὐταὶ κείνται πολὺ πλησίον πόλεων καὶ ἐν τῇ ἀρίστῃ θέσει, (διότι οἱ κατὰ πρότερον ἐρχόμενοι ἐξέλεγον ὡς εἰκὸς τὰς ἀρίστους θέσεις), εἶνε τὴν σήμερον μέγα κώλυμα πρὸς αὐξήσιν τῶν κατοίκων τῆς Αὐστραλίας, καὶ οἱ νῦν ἐρχόμενοι νέοι κάτοικοι εἶνε ἠναγκασμένοι νὰ λαμβάνωσι γαῖας κειμένας μακρὰν ἐν τοῖς ἐνδοτέροις τῆς χώρας, οὐ ἔνεκα πλείστοι ὅσοι καὶ τοὶ ἐπιθυμοῦντες ἀρίστανται τῆς ἐπωφελεστάτης ταύτης ἐπιχειρήσεως. Ἐσηματίστη λοιπὸν ἐν Αὐστραλίᾳ νῦν τις μερὶς ἀπαιτούσα νέαν τῆς γῆς διανομήν· τουτέστιν οἱ παλαιοὶ γαιοκτήμονες νὰ ἀναγκασθῶσι διὰ νόμου νὰ πωλήσωσι τεμάχια γῆς εἰς τοὺς θέλοντας νὰ ἀγοράσωσι τοιαῦτα πρὸς σχηματισμὸν μικρῶν γεωργικῶν ἰδρυμάτων. Ἡ ἀπκίτησις δ' αὐτῆ ἐπέτυχε, διότι οἱ πάντες εὐρον αὐτὴν συνάδουσαν πρὸς τὸ καθ' ὅλου συμφέρον τῆς χώρας ὅλης· καὶ τῷ 1861 ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν εἰδικὸς περὶ τούτου νόμος. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συμπεραίνει τις εὐκόλως ὅποιά τινα σοιεῖται ἀπαρτίζουσιν ἐν Αὐστραλίᾳ τὴν μερίδα τῶν νομιμοφρόνων καὶ τὴν τῶν ἐλευθεροφρόνων· ἐκεῖνοι μὲν ὑποστηρίζουσι τὸ κερτιμὸν δικαίωμα, τὸν ἀρχαῖον τίτλον, οὗτοι δὲ δικτείνονται ὅτι οἱ ἔχοντες τὰς ἀπεράντους γαῖας εἶνε κτηνοτρόφοι, ὅτι αἱ γαῖαι αὐταὶ εἶνε μόνον πρὸς νομὴν, ὅτι ὀλίγοι τινὲς κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς, ὅτι τὸ πλεῖστον τῆς ἐργασίας γίνεται ὑπὸ μιγάδων, Κινέζων κλπ., ἐν ᾧ ἡ Αὐστραλίᾳ ἀνάγκην ἔχει ἴσα ἴσα πληθυσμοῦ γεωργικοῦ ἀποτελουμένου ὑπὸ λευκῶν καὶ μόνων, γεωργῶν, παραγόντων δημοτικῶς καρποῦς καὶ οἴνου, μικρῶν κτηματιῶν, καλλιεργούντων τὸν ἀγρόν των, γεννίωντων τέκνα πολλὰ καὶ παρασκευαζόντων οὕτω πῶς τὸ μέλλον τῆς χώρας.

Ἄλλὰ φεῦ! πόσον ἐν τοῖς κοινωνικαῖς ζητή-

μασιν ἡ θεωρία ἀπέχει τῆς πράξεως! Ἄντι ὀμάδων μικρῶν κτηματιῶν, εὐδαιμόνων, φιλεργῶν, νηχαριστημένων, ὁ νόμος τοῦ 1861 οὐδὲν ἄλλο ἐδημιούργησεν ἢ πληθὺν βιομηχανῶν διεσπασμένων, αἵτινες ἀφαιροῦντες διὰ τῆς βίας παρὰ τῶν μεγάλων γαιοκτημόνων τεμάχια μικρὰ γῆς μεταπωλοῦσιν αὐτὰ εἰς ἄλλους, καὶ οὐχὶ σπανίως εἰς αὐτοὺς τούτους τοὺς γαιοκτήμονας. Τὸ κακὸν τοῦ νόμου ταύτου ἐπεχείρησαν νὰ μετριασῶσι τῷ 1875 καὶ 1877 διὰ τινος τροπολογίας, ἀλλὰ κατὰ τὸ λέγειν τῶν εἰδημόνων εἰς οὐδὲν ὠφέλησεν αὐτῆ, οὐδ' ὅπως συντελέσασα πρὸς τὸν διπλοῦν σκοπὸν τοῦ νόμου, τουτέστι τὴν προσέλευσιν νέων ἀποίκων καὶ τὴν προστασίαν τῆς γεωργίας.

Ἄλλ' εὐτυχῶς ἡ χώρα αὕτη ἔχει ἐξαιρετικὸν καὶ οὐ μικρὸν βιομηχανίαν, τὴν κτηνοτροφίαν. Ἡ δύνατό τις μάλιστα νὰ τῇ εὐχρηστῆ πλείονας γεωργούς καὶ ὀλιγίστους κτηματίας· ἀλλὰ καὶ ἡ παραγωγή ἵππων καὶ κρέατος δὲν εἶν' εὐκαταφρόνητος. Οἱ Ἄγγλοι ἐδημιούργησαν ἐν Αὐστραλίᾳ περίφημα εἶδη ἵππων, βοῶν, προβάτων οὐδ' ὅπως ὑπολειπομένων τῶν ἐν Ἄγγλιᾳ. Ἐνεκα δὲ τῆς μικρᾶς δαπάνης δύνανται οἱ κτηνοτρόφοι νὰ κάμωσι καὶ ἐξαγωγήν, ὅστε μετ' οὐ πολλὴ μόνη ἡ Αὐστραλίᾳ θὰ ἐπαρκεῖ εἰς προμήθειαν τῶν ἐν Ἀσίᾳ ἀγγλικῶν κτήσεων, ἐπ' ἀμοιβαίᾳ ὠφελείᾳ.

Ἄλλὰ πλὴν τοῦ μεγάλου τούτου οἰκονομικοῦ μέλλοντος ἡ Αὐστραλίᾳ ἔχει καὶ ἄλλο, τὸ ἔξῃς· Πεπρωτικισμὸν ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ μεγάλης μὲν ποικιλίας κλιμάτων καὶ προϊόντων, γῆς δὲ, ἥτις θὰ κατασταθῆ εὐφοροτάτη θυμασιώης, ὅταν ἀπαλλαγῇ τῶν κατακαλυπτόντων αὐτὴν ἐπιβλαβῶν φυτῶν, ἔχουσα δὲ ἀφθονὰ ὄρυγεία σιδήρου καὶ γαιανθράκων, καὶ ἀπολαύουσα θερμῶν ἐλευθερίων, δι' ὧν ἑκατονταπλασία γίνεται τῶν ἐθνῶν ἢ δυνάμεις, τούτων πάντων ἔνεκα μετ' οὐ πολλὸ τὸ πέμπτον τοῦτο μέρος τῆς γῆς θὰ ἀμιλλᾶται πρὸς τὰς μέχρι τοῦδε ἐχούσας τὸ μονοπώλιον τῆς παραγωγῆς, πρὸς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικὴν. Τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ ἀνοίγωσι πηγὰς ἐμπορίου ἐν Ἀφρικῇ καὶ ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς Ἀσίας μόνοι οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ οἱ Ἀμερικανοί, διότι ἡ Αὐστραλίᾳ δὲν ἀπέχει πολὺ τῆς Κίνας. καὶ δύναται τις νὰ προείπῃ ὅτι πρὸς τοῦτο μάλλον τὸ μέρος θὰ στραφῇ κατὰ πρότερον ἢ ἐμπορικῇ αὐτῆς δραστηριότητι.

Οὐδ' ὅπως δὲ ἀγνοοῦμεν ὅτι τινὲς προσητεύοντες δικτείνονται ὅτι ἡ ἐκλογικὴ διασφορὰ, ἡ κατάχρησις περὶ τὰ πολιτικὰ καὶ ἄλλα τινα ἄτοπα προεργάμενα ἐκ τοῦ ἐκπροσωπικοῦ πολιτεύματος, θὰ καταπνίξωσιν ἐν τῷ γίνεσθαι τὸν ὠκεανὸν ἐκείνον πολιτισμὸν· ὅτι ἡ ἰδιοκτησία κλονουμένη ἐκ θεμελίων ὑπὸ τῶν ἀξιώσεων τῶν ἐλευθέρων φρονούντων θὰ ἀπολέσῃ τὴν δυνάμιν αὐτῆς, καὶ ὅτι ἅπαξ ἀφαιρεθέντος ἀπὸ τῆς γεωργίας τοῦ μολυβοῦ τῶν μεγάλων κεφαλαίων, ἡ γῆ οὐδὲν θὰ παράγῃ τοῦ λοιποῦ. Ἄλλ' οἱ φῶβοι οὗτοι φαίνονται ἡμῖν

οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ὑπόστασιν ἔχοντες, διότι τὰ αὐτὰ κακὰ ὑπάρχουσιν ἐν τινι μέτρῳ καὶ ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις, τὸ δὲ παράδειγμα τῆς ὁσημέραι αὐξήσεως εὐημερίας αὐτῶν ἵσταται ὡς ἀπόδειξις τοῦ ὅτι ἐν πάσῃ χώρᾳ ἡ ἐλευθερία φέρει μεθ' ἑαυτῆς καὶ τὰ πρὸς διόρθωσιν τῶν κακῶς τυχόντων.

[Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ]

***

ΤΙ ΤΡΩΓΟΥΣΙ ΚΑΙ ΤΙ ΠΙΝΟΥΣΙΝ

οἱ διάφοροι λαοί.

Ὅτι ὁ ἄνθρωπος τρώγει καὶ πίνει, τοῦτο καὶ εἶνε. Ὁ ὀξὺς Γαλάτης πίνει ἀφορίζοντα καμπανίτην, ὁ βραδυκίνητος Γερμανὸς ζῦθον, ὁ ἐκνευρισμένος Ἰταλὸς τρώγει πολέντα καὶ μακαρόνια, ὁ ἀγέρωχος Ἄγγλος beefsteak, ὁ ἐν δόγματι τῆς Χριστιανοσύνης πολεμῶν τοῖς Τούρκοις Ρῶσσος βοῦτικι, ὁ δὲ μοιρολάτρης Τούρκος πιλάριον. Ὁ Γερμανὸς ἀγαπᾷ φαγητὰ λιτότατα, ἀλλ' ὑμνεῖ καὶ εὐχρηστῆ ἀγαπᾷ τὸν ζῦθον, ἀλλὰ δὲν καταφρονεῖ ἄλλων ἵππων, ὅταν ἔχη αὐτὰ. Οἱ Γάλλοι τρώγουσι καὶ πίνουσιν ὅτι λεπτόν, ποικίλον καὶ ἐζητημένον, καὶ εἰς ὅπως οἱ Ρωμαῖοι τῶν νεωτέρων χρόνων. Περίφημοι εἶνε οἱ γαλλικοὶ ζωμοὶ, οἱ καὶ τυροὶ· ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἔσποψιν τῶν τυρῶν ἀμιλλῶνται αἰσίως τοῖς Γάλλοις Ἐλβετοὶ καὶ Ὀλλανδοί. Ἐν τῇ πατρίδι τῶν puddings καὶ beefsteaks Ἄγγλια τὰ Χριστούγεννα ἐσπάζονται διὰ μεσαιωνικῆς πολυφαγίας· πᾶσα οἰκία ἔχει μεστὴν τὴν τράπεζαν ἐθνικῶν ἐδεσμάτων, ὧν προσέχουσιν τὰ ἀπαραίτητα plumpudding. Ἐν τῇ κώμῃ Χεντλάνδη τῆς κομητείας Χερσερδ, κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Βιβίων, προσφέρουσιν οἱ ἐπίτροποι ἐντὸς τῶν ναῶν τῷ τε ἱερεὶ καὶ τοῖς λαϊκοῖς γλυκίσματα, ἅτινα καὶ παραχρῆμα καταβροχθίζονται πρὸς ἀμοιβαίαν συγχώρησιν τῶν ἀμαρτημάτων καὶ διαρκῆ διαλλαγῆν. Τὸ ἐθνικὸν δίπυρον τῶν Ρῶσσων καλεῖται βλίννις, κατασκευάζεται δὲ ἐκ σπτανίου πυροῦ, σμιδάλεως, γλιαροῦ ὕδατος καὶ τρυγός· ἀφίεται νὰ ζυμηθῇ ὅλον νυχθήμερον, μεθ' ὃ ἀνακίγνεται ζέοντι γάλακτι καὶ ὀπτάται εἰς λεπτοὺς πλακοῦντας, αἵτινες τρώγονται θερμοὶ μετὰ σαρκῶν ἢ γαβιαρίου. Οἱ βορειότεροι λαοί, Γροενλανδοὶ καὶ ἄλλοι πίνουσιν ἀπνευστί τὸ ἔλαιον τῆς μουρούνας (δολίσκου), τρώγουσι σισηπότας ἰχθύς καὶ κρέατα ἄρκτων καὶ ἄλλα φαγητὰ, ὧν καὶ ἡ πάρωθεν ἀποφορὰ διεγείρει σιχασμὸν. Ἡ πείρα ἀπέδειξεν, ὅτι παρὰ τὴν τροφὴν ἀρμόζει εἰς κλίματα ψυχρὰ, καὶ βαίνει παραλλήλως τῇ εὐπαρτήτι. Οἱ οἰκοῦντες ἐν ταῖς εὐκράτοις ζώναις τρέφονται ἀπὸ κρεάτων ἅμα καὶ βοτανῶν, οἱ δὲ ἐν τῇ διακεκαυμένῃ ἐκ βοτανῶν μόνον καὶ ὀπωρικῶν τούτου ἔνεκεν ἀπηγόρευσε τοῖς Ἰτρακλίταις ὁ Μωϋσῆς τὰ χοίρεια κρέατα, ἐθέσπισαν δὲ οἱ Βουδισταὶ τὴν λαχνοφαγίαν διὰ λόγους ὑγιεινῆς. Κλίμα, τροφή καὶ διά-

θεσις τοῦ σώματος δικτελοῦσι πανταχοῦ ἐν στενῇ συναφείᾳ· ἐνταῦθα ὁμοῦς πρέπει νὰ καταλεχθῆ καὶ ὁ τόπος, ἐν ᾧ ὁ ἄνθρωπος παρασκευάζει τὴν τροφήν αὐτοῦ. Οἱ νομάδες ἀνάπτουσι πῦρ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ καὶ νομίζουσι ἐαυτοὺς εὐτυχεῖς, ἐὰν μόνον εὐρωσιν ὕδωρ πόσιμον. Οἱ Κάφροι καὶ οἱ Πκταγόνοι ἐψήνουσι τὸ κυνήγιόν των μεταξὺ δύο πετρῶν θερμοτάτων. Οἱ ἰχθυοφάγοι λαοὶ τρώγουσι τοὺς ἰχθύς ὡμοῦς ἢ τεταριγευμένους. Οἱ Τάταροι ὑποβάλλουσι τὸ κρέας εἰς τὰ ἐπίππια, ἵνα τὸ μαλακύνωσιν· ἄλλοι ἄγριοι τρώγουσιν ἄλιφτα τοῦ μανιᾶ ἢ κασσαβῆ, ἀλέθοντες ἐν τοῖς δάσσειν, ὅπου ἂν εὐρωσι τὸ φυτόν, ἐκ δὲ τοῦ περιπτέοντος παρασκευάζουσι δηλητήριον, δι' οὗ ἀλείφουσι τὰ βέλη καὶ τὰ ἄλλα ὄπλα των. Ἐν Αἰγύπτῳ καὶ σήμερον ἐτι παρασκευάζονται ἐκ βοτάνῶν καὶ κρεάτων φαγητὰ ὀλίγον ἀπέχοντα τῶν εὐρωπαϊκῶν. Κιθόλου εἶπεν ἐπικρατεῖ ἐν Αἰγύπτῳ τὸ φυτικόν σύστημα· ἐθνικὸν βρώμα, ὡς ἐν Τουρκίᾳ καὶ Περσίᾳ, εἶνε καὶ ἐνθάδε τὸ πιλάφιον, προκαλοῦν ἐπὶ τέλους ἐκλυσιν καὶ ἀτονίαν, ἣν πειράται νὰ ἀποσοθήσῃ ὁ μὲν Ἰνδὸς διὰ τοῦ Ἰνδικοῦ πεπέρεως, ὁ δὲ Αἰγύπτιος διὰ τῶν ἐγγενῶν κρομμύων. Εἰς τὰς τραπέζας τῶν Ἀβυσινίων παρατίθενται τὰ ὀπτά κρέατα τῶν δαμάλεων οὐχὶ ἐπὶ πινακίων, ἀλλ' ἐπὶ πινακιοειδῶν ἀζύμων ἄρτων. Κρέας καθόλου τρώγεται ἐν ταῖς ἐσοταῖς, εἰ δὲ μὴ φοίνικες καὶ ἰχθύες· βραστὸν δρύζιον μετὰ βουτύρου εἶνε τροφή τῶν ἐπισήμων. Οἱ Ἀβυσινιοὶ ἀπέχονται χοιρείων κρεάτων, ἀξιολόγον δὲ λίγνευμα ὑπολαμβάνουσι πτηνὰ ὀπτώμενα μετὰ πεπέρεως καὶ παντοίων ἄρωμάτων. Ἐκ τῶν ἄλλων λαχανοφάγων λαῶν τῆς Ἀφρικῆς οἱ ῥυπαρώτατοι Ὀταντόται οὔτε χοιρείων κρεάτων γεύονται, οὔτε ἰχθύων, τρώγουσι δὲ ἐκεῖνας μόνον τὰς ρίζας, ἃς βλέπουσι καταβιβρωσκομένας ὑπὸ κυνοκεφάλων καὶ ὑστρίγων, ἧτοι ἀκανθοχοίρων, ὡσανεὶ τὰ ζῷα ταῦτα εἶχον ἔμφυτον δρυμὴν νὰ ἀνευρίσκωσι τὰς ἀσινεσάτας. Ἄρτος τῶν Ὀταντότων εἶνε κρόμμυα ἐπ' ἀνθρώπων ὀπτώμενα. Πικρὰ τοῖς Ἰνδοῖς κρεωφαγοῦσιν αἱ ἀνώτεροι τάξεις, ἀφ' οὗ προσεγεθῆ μοῖρα κρέατος τοῖς θεοῖς, εὐλογηθῆ δὲ τὸ ἐπίλοιπον ὑπὸ ἱερέως. Κυρία τροφή ἐν Ἰνδικῇ εἶνε αἱ βοτάναι· δρύζιον οὐδέποτε ἐλλείπει, παρασκευάζεται δὲ κατὰ μυρίους τρόπους· τρώγουσι δὲ τοῦτο οἱ Ἰνδοὶ ἢ διὰ κοχλιαρίων ἢ συνειλημένων φύλλων μαλάχης καὶ ἀπὸ τῆς δεξιᾶς πάντοτε χειρὸς, ὡς οὐσῆς τῆς ἀριστερᾶς ἀκαθάρτου. Ὑδὼρ καὶ γάλα εἶνε τὰ κυριώτερα τῶν ποτῶν. Κατὰ τὰς ἐσρτάς διανέμεται τοῖς προσεγευμένοις ἕτερον ποτὸν ἐκ κρομμύων, ὄξυφοινίκων, πεπέρεως καὶ ὕδατος. Οἱ πτωχότεροι τῶν Σινῶν, ὅταν μὴ ἔχωσιν δρύζιον καὶ τέιον, τρώγουσι κρέατα πιθήκων, κύνων καὶ ὄφρων, ἐνίοτε δὲ μεγάλους καὶ μικροὺς μῦς, σαπρὰ ὡς καὶ σεσηπτότας ἰχθύς. Λιγνεύματα τῶν Σινῶν εἶνε βάτραχοι θα-

λάσσιοι, κοχλῖαι, μάλιστα δὲ ἄωρα πορτοκάλια, ἅτινα ἐπὶ τινὰς ἡμέρας μαλακύνουσι ἐντὸς τιτάνου καὶ ὕδατος, πιέζουσι κατόπι 24 ὥρας, τὰ βράζουσι διὰ σακχαρώσεως καὶ τὰ ξηραίνουσι ἐν κλιβάνοις. Οἱ ἐν πᾶσιν εὐρωπαϊζόντες Ἰάπωνες τρώγουσι ἐπὶ τὸ εὐρωπαϊκώτερον, ἀλλὰ πάντοτε ἔχουσι ἐπὶ τῆς τραπέζης ἰχθύς καὶ δρύζιον. Εἰς ἕκαστον δῶρον προσαρτῶσι μικρὸν τεμάχιον ἰχθύος ἐντὸς λεπτοῦ χάρτου, δείγμα ταπεινότητος καὶ πρὸς ἀνάμνησιν ὅτι ἦσαν τὸ πάλαι πτωχότατοι ἄλιεῖς. Οἱ Πέρσαι τρώγουσι αἰγάς, κριοὺς ἐμπορίας, περιστερὰς καὶ ὀρνίθια, ἀπέχονται δὲ κρέατος χοίρων, βοῶν, μύσων καὶ λαγῶν.

Η ΑΠΟΤΕΦΡΩΣΙΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

ἐν Νέξ Ὑόρκη.

Αἱ ἐφημερίδες ἀναγράφουσι τὴν ἐν Νέξ Ὑόρκη σύστασιν ἐταιρίας πρὸς ἀποτέφρωσιν τῶν νεκρῶν. Σκοπὸς τῆς ἐταιρίας ταύτης εἶνε «ἡ διὰ τοῦ ταχυτέρου, καταλληλοτέρου καὶ οικονομικώτερου τρόπου ἀποτέφρωσις τῶν νεκρῶν» καὶ «ἡ διάδοσις ὑγιᾶν θεωριῶν περὶ τῆς ἀποτεφρώσεως ὡς προτιμητέας τῆς ταφῆς, πρὸς δὲ ἡ διευκόλυνσις τῆς ἀποτεφρώσεως χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος».

Ἡ ἐταιρία αὕτη ἀποτελεῖται ὑπὸ μελῶν διαιρουμένων εἰς τρεῖς τάξεις. Πᾶς κάτοικος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν δύναται νὰ γείνη μέλος ἐνεργόν, καταβάλλων τρία μὲν δολλάρια δικαίωμα ἐγγραφῆς, τρία δ' ἄλλα ἐτησίως. Τὰ μέλη τὰ μὴ ἔχοντα ψῆφον ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῆς ἐταιρίας καταβάλλουσι δικαίωμα ἐγγραφῆς καὶ ἐνιαύσιον εἰσφορὰν 1 καὶ 1/2 δολλάρια. Τὰ παρσόντα μεγάλας ἐκδουλεύσεις πρόσωπα εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀποτεφρώσεως καὶ κατοικοῦντα εἰς ἀπόστασιν 10 μιλίων ἀπὸ τῆς Νέξ Ὑόρκης δύναται νὰ προταθῶσι μέλη ἀντεπιστέλλοντα, ἐκλεγόμενα δὲ μετέχουσιν ὅλων τῶν ἐκ τῆς ἐταιρίας ὠφελειῶν καὶ δικαιωμάτων, χωρὶς οὐδὲν νὰ καταβάλλωσιν. Τὸ ἥμισυ τῶν ἐνιαυσίων καταβολῶν τῶν ἐνεργῶν μελῶν καὶ τὸ σύνολον τῶν συνεισφορῶν τῶν μὴ ἔχόντων ψῆφον μελῶν θέλουσι χρησιμεύσει εἰς καταρτισμὸν κεφαλαίου, ὅπως δι' αὐτοῦ ἐνεργεῖται ἀπροσκόπτως ἡ ἀποτέφρωσις τῶν ἀποθησκόντων μελῶν τῆς Ἐταιρίας. Εἰς τὰς εὐκολίας, αἵτινες χορηγοῦνται εἰς τὰ μέλη, δὲν περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἐξόδα τῆς μεταφορᾶς τοῦ σώματος πρὸς καῦσιν, ἀλλὰ μόνον τῆς ἀποτεφρώσεως τοῦ σώματος καὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς σποδοῦ εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους τοῦ τεθνεῶτος. Ἀπαντα τὰ ἐνεργὰ μέλη, τὰ ἐκπληροῦντα τὰς ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τῆς Ἐταιρίας ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις ἰσοδῶς, κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτῶν θέλουσι μετέχει τοῦ προνομίου τῆς ἀποτεφρώσεως.

Οἱ διευθυνταὶ κλιβάνου τινὸς πρὸς ἀποτέφρωσιν

ἐν Ὑδασιγκτῶν δημοσιεύουσι τὴν ἀκόλουθον γνωστοποίησιν πρὸς γινῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων·

«Ὁ κλιβάνος, ὃν ὁ διδάκτωρ Ἰούλιος **Le Moigne** κατεσκεύασε δι' ἀτομικὴν αὐτοῦ καὶ τῶν περιούκων χρῆσιν, τίθεται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δημοσίου, εἰ καὶ οὔτε πληροφορίας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀρῆκεν οὔτε κεφάλαια πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο προσετέθη μικρὰ αὐξήσις εἰς τὸ τίμημα τῆς ἀποτεφρώσεως ἐκάστου σώματος.

«Οἱ ἐπιμεληταὶ τότε μόνον δέχονται πρὸς καῦσιν σῶμα, ὅταν ὁ θάνατος εἶνε πρόσφατος καὶ προῆλθεν ἀπὸ φυσικὴν αἰτίαν, ὅπερ δέον ν' ἀποδεικνύεται ἀπὸ πιστοποιητικῶν τοῦ ἱατροῦ τοῦ ἀποθανόντος καὶ τοῦ ὑγειονομικοῦ τμήματος.

«Εἴκοσι τέσσαρες ὥραι περίπου ἀπαιτοῦνται πρὸς παρασκευὴν τοῦ κλιβάνου, πρὶν ἢ τὸ σῶμα εἰσαχθῆ ἐντὸς αὐτοῦ. Μετὰ δύο ὥρας ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς αὐτοῦ ἐν τῷ κλιβάνῳ τὸ σῶμα ἀποτεφροῦται. Ὅπως ὁμοῦς ἀφαιρεθῆ ἡ σποδὸς τοῦ κέντους σώματος, δέον νὰ μείνῃ αὕτη πρὸς ἀπόψυξιν εἰκοσὶν ἕως εικοσιτέσσαρας ὥρας. Ἡ σποδὸς τίθεται ἐντὸς κιβωτίου ἐκ κασιτέρου ἐσφραγισμένου, καὶ οὕτω δύναται εἶτε ν' ἀπαχθῆ παρὰ τῶν φίλων εἶτε νὰ σταλῆ διὰ τοῦ ταχυδρομείου. Τὸ βῆρος ποικίλλει μετὰξὺ 5 ἕως 7 λιτρῶν.

«Ἡ πρὸς ἀποτέφρωσιν ἐνὸς σώματος ἀπαιτούμενη δαπάνη ὑπολογίζεται εἰς 45 δολλάρια, μετ' ὅλων τῶν μέχρι τοῦ σταθμοῦ τῆς Ὑδασιγκτῶνος ἐξόδων, ἧτοι νεκροφόρου ἀμάξης, ὀχήματος, κιβωτίου πρὸς ἐναπόθεσιν τῆς σποδοῦ, καυσίμου ὕλης, ἐργασίας, κλπ. κλπ.»

N**

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΤΑ

Ἐν ταῖς ἡμετέραις ἀναμνήσεσι συχνάκις ἀναφέρεται ὁ ἀριθμὸς ἐπτὰ. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀνευρίσκεται κατὰ πᾶσαν σχεδὸν σελίδα τῆς ἱερᾶς Γραφῆς, ἕνεκα τῶν ἐπτὰ ἡμερῶν, ἐν αἷς ἐκτίσθη ὁ κόσμος, διότι ὁ ἀριθμὸς οὗτος εἶνε ἱερὸς, ἔχομεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι τὰ ἐπτὰ θαύματα τοῦ κόσμου, τὴν ἐπτακέφαλον ὕδραν, τὸ μυθῶδες τοῦτο τέρας, ὅπερ διητᾶτο ἐν τῇ κατὰ τὴν Πελοπόννησον λίμνῃ Λέρνη—τὰς ἐπτὰ παγχείας καὶ τὰς ἐπτὰ ἀπόρους ἀγελάδας, αἵτινες προήγγελλον εἰς τὸν Φαραῶν ἐπτὰ ἔτη εὐφορίας καὶ ἄλλα ἐπτὰ ἀφορίας—τὸν πόλεμον τῶν ἐπτὰ ἐπὶ Θήβας, ἧτοι τὸν πόλεμον, ὃν ἐπεχείρησεν ὁ Ἄδραστος μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν Ἀργείων ἠρώων, ὅπως ἀναβιδάτῃ πάλιν εἰς τὸν θρόνον τῶν Θεῶν τὸν Πολυνείκην, ὅθεν καὶ ἡ τραγωδία τοῦ Αἰσχύλου Ἐπτὰ ἐπὶ Θήβας—τοὺς ἐπτὰ σοφοὺς τῆς Ἑλλάδος—τοὺς ἐπτὰ Ἰσθμίου—τοὺς ἐπτὰ ἀθηναίους τῆς ἐπιφανείας—τοὺς ἐπτὰ ἀθηναίους, ὅπως ὀνομάζονται τὰ ἐπτὰ ὄρη τῆς Τιγριτανικῆς Μαυριτανίας,—τὰς ἐπτὰ θαλάσσας, ὅπως ὀνομάζοντο ἄλλοτε τὰ ἐπτὰ στόμια, δι' ὧν ἐξέβαλλεν εἰς τὴν Ἀδριατικὴν ὁ Πάδος—τὰ ἐπτὰ

στόμια τοῦ Νείλου—τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐπταπόριον—τοὺς ἐπτὰ ἐπισκόπους, οἵτινες κατὰ τὴν ἱερὰν παράδοσιν ἀπεστάλησαν εἰς Ἰσπανίαν ὑπὸ τοῦ Πέτρου καὶ Παύλου—τὰ ἐπτὰ τέκνα τοῦ Λάρα, ἐπίσημα ἐν τοῖς ἰσπανικαῖς χρονικοῖς, τὸ θέμα ἐνὸς τῶν δραμάτων τοῦ Λόπε δε Βέγα—τοὺς ἐπτὰ ἐκλεκτοὺς, τοὺς ἡγεμόνας δηλ. ὅσοι εἶχον ἄλλοτε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγωσι τὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας, καὶ οἵτινες ἐγκατεστάθησαν ἐν ἔτει 1292—τὸν ἐπταετῆ πόλεμον, ἐρ' οὗ ἡ Πρωσσία ἔγεινε δύναμις πρώτης τάξεως.

Σημειωτέον ἀκόμη, ὅτι καὶ ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ ὁ ἀριθμὸς ἐπτὰ εἶνε συχνότατος. Ἡ ἑβδομάς ἔχει ἐπτὰ ἡμέρας, ἡ μουσικὴ ἐπτὰ τόνους καὶ τὸ πρῶμα ἐπτὰ χρώματα· πλὴν τῶν τηλεσκοπικῶν, οἱ πλανῆται εἶνε ἐπτὰ. Ἐχομεν ἐπτὰ θανάσιμα ἀμαρτήματα καὶ ἐπτὰ μυστήρια· ἐὰν δὲ πρόπῃ νὰ πιστεύσωμεν τοὺς φυσιολογοῦντας, ἐντὸς ἐπτὰ ἐτῶν μεταβάλλεται τὸ ἀνθρώπινον δέρμα. Οἱ Γάλλοι λέγουσι παροιμιωδῶς πλὴν ἄλλων καὶ· Πρέπει νὰ στρέψῃς ἐπτάκις τὴν γλῶσσαν ἐντὸς τοῦ στόματός σου πρὶν λαλήσῃς· οἱ δὲ Ῥῶσοι· Οἱ ἐπτὰ δὲν προσμένουν τὸν ἕνα· καὶ οἱ Ἰσπανοὶ· Μὴ ἐπαίνοι μὴδὲ κατηγορεῖς τινὰ πρὶν παρέλθωσιν ἐπτὰ ἔτη.—Ἀέρουσι κοινῶς, ὅτι οἱ πλέον σοφοὶ ἄνθρωποι ἀκαρτέοντι ἐπτάκις τῆς ἡμέρας, καὶ ὅσκις ἀσθανόμεθα χαρὰν τινὰ ζωηρὰν, λέγομεν ὅτι εὕρισκόμεθα εἰς τὸν ἑβδομον οὐρανόν.

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΦΙΛΟΦΟΝΙΑ

Ἡ ἀνάματος ἐνασχόλησις τοῦ λόρδου Βρούχαμ κατέστη σχεδὸν παροιμιακὴ. Ἐπὶ ἐξήκοντα ἔτη ἐξηκολούθησεν ὑπηρετῶν τὴν κοινωνίαν, καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἠσχολήθη εἰς τὴν νομοθεσίαν, τὴν φιλοσοφίαν, τὰ πολιτικά, τὴν ἐπιστήμην· εἰς ἅπαντα δὲ ταῦτα ἠρίστευσε. Τίνι τρόπῳ κατώρθωσε τοῦτο ἐφαίνετο μυστήριον εἰς πολλοὺς. Ὁ Σὶρ Σαμουὴλ Ρόμιλλυ, ἀρνηθεὶς νὰ ἀναδεχθῆ νέαν τινὰ ἐργασίαν, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι δὲν εὐκαιρεῖ, εἶπεν· «Ὑπάγετε εἰς τὸν Βρούχαμ· οὗτος κατορθώνει νὰ εὕρισκῃ καιρὸν διαθέσιμον πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν. Τὸ μυστήριον ἦτο ὅτι οὐδ' ἐπὶ λεπτὸν ἔμενον ἄεργος, ἐκτὸς δὲ τούτου ἦτο λίαν ἰσχυρᾶς κράσεως. Προβεβηκὼς ἤδη τὴν ἡλικίαν, ὅτε οἱ πλείστοι ἤθελον ἀποχωρήσει τῶν ἐγκοσμίων, ἵνα γευθῶσιν ἀνενόηλοι τὴν διὰ κόπου ἀποκτηθεῖσαν σχολήν, ὁ λόρδος Βρούχαμ ἤρχισε καὶ ἐξηκολούθησε σειρὰν λεπτομερῶν ἐρευνῶν περὶ τῶν νόμων τοῦ φωτός, ὧν καθυπέβαλε τὰ ἀποτελέσματα εἰς τὰ σωφώτατα τοῦ Λουδίνου καὶ τῶν Παρισίων ἀκαδημίας. Συγχρόνως ἐδημοσίευσε θυυμαστὰς βιογραφίας τῶν «Ἐπιστημόνων καὶ φιλολόγων τῆς ἐποχῆς Γεωργίου τοῦ Γ'», καὶ ἐλάμβανε ζωηρὴν ἐνδιαφέρον εἰς τὰς νομοθετικὰς καὶ πολιτικὰς συζητήσεις τῆς ἄνω Βουλῆς. Εἰς

των συναδέλφων του συνεβούλευσεν αὐτῷ νὰ περιορισθῆ ἐκπληρῶν τὴν μόνον ἐργασίαν, ὅση ἀρκεῖ εἰς τρεῖς δυνατοὺς ἀνθρώπους. Ἀλλὰ τοσοῦτος ἦτο ὁ ζήλος τοῦ Βρούχα, πρὸς τὴν ἐργασίαν, ἥτις ἐγένετο παλαιὰ αὐτοῦ ἐξίς, ὥστε οὐδεὶς κόπος τῷ ἐφαίνετο υπερβολικὸς, καὶ τοσαύτη ἡ τάσις πρὸς τὴν τελειότητα, ὥστε ἐλέχθη περὶ αὐτοῦ ὅτι, ἐάν ἦτο ἀπλοὺς κατασκευαστὴς υποδημάτων, δὲν ἤθελεν εὐχαριστηθῆ πρὶν ἢ κατασταθῆ ὁ πρῶτος σκυτοτόμος τῆς Ἀγγλίας.

ΤΟ ΔΑΡΔΙΟΝ ΤΟΥ ΔΙΣΡΑΕΛΗ

Ἐν μιᾷ τῶν πολυαριθμῶν βιογραφιῶν τοῦ λόρδου Βήκονσφιλδ—Δισακέλη—, ἧς ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ ἐδημοσίευσαν αἱ ἐφημερίδες, εὐρίσκωμεν τὸ ἀκόλουθον περιεργότατον ἀνέκδοτον τοῦ βίου τοῦ περιωνύμου Ἀγγλοῦ πολιτικοῦ.

Ὁ Δισραέλης δὲν ἦτο μόνον μέγας πολιτικὸς ἀνὴρ, ἀλλὰ καὶ σύζυγος ἐξίκετος. Ἐξ ἄλλου ἡ κυρία Δισακέλη ἦτο πρότυπον ἀγαθῆς συζύγου. Καθ' ὅλην δὲ τὴν Ἀγγλίαν δὲν ὑπῆρχεν ἀνδρόγυνον ζῶν ἐν πληρεστέρῃ ἁμοφροσύνῃ καὶ ἀμοιβαίᾳ ἀγάπῃ.

Εἰς κοινότητα τινὰ τῆς κομητείας Essex, τὴν Dunmow, ἔθος ὑπάρχει νὰ ἀπονέμεται κατὰ πᾶν ἔτος δημοτελῶς καὶ ἐπίσημως τεμάχιον *Lardion* (χοιρέϊου λίπους) εἰς τὸ ἀνδρόγυνον ἐκεῖνο, ὅπερ ἐζήτησεν ἐν πληρεστάτῃ συμπνοίᾳ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου.

Τὸ ζεύγος, ὅπερ ἤθελεν ἀξιωθῆ τοῦ βραβείου, δμνύει ἐπὶ τῆς ἀγίας Γραφῆς ἔμπροσθεν τοῦ ὑπαστηρίου τῆς ἐκκλησίας τοῦ Dunmow, ὅτι ἐφ' ὅλον τὸ ἔτος οὐδεμίαν οὐδέποτε συζυγικὴν ἐξίς διετάρχεε τὴν οἰκιακὴν εἰρήνην.

Πρὸ τινῶν δ' ἔτων δ κ. Δισραέλης παρουσιάσθη μετὰ τῆς συζύγου του εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Dunmow, ἵνα ἀπαιτήσῃ τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐπὶ ὅλον ἔτος ὑπομονῆς καὶ ἀμοιβαίας συγκαταστάσεως. Ἐλαβε δὲ τὸ *Lardion* μὲ ὅλας τὰς ἐπιζομένους διατυπώσεις. Τὸ βραβευόμενον ζεύγος ὀφείλει νὰ γονυπετήσῃ ἐπὶ δύο ἐξυμνήτων λίθων ὅπως ὁμολῶσιν τὸν ὄρκον, καὶ νὰ μείνῃ οὕτω καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τῆς προσλαλιᾶς τοῦ ἱερέως. Τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ἐτήρησαν θρησκευτικῶς δ κ. καὶ ἡ κυρία Δισραέλη, κατόπιν δὲ ἐγερθέντες καὶ συμπλέξαντες τοὺς βραχίονας ἐτέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἀστείας καὶ ἀλλοκότου πομπῆς, ὑφ' ἧς συνοδεύεται πάντοτε ἡ τελετὴ ἐκείνη.

Ἐὰν παρόμοιον ἔθος ἐπειράτῃ καὶ ἐν Ἑλλάδι, θὰ ὑπῆρχον ἄρα γε πολλὰ ἀνδρόγυνα δυνάμενα νὰ διεδικήσωσι τὸ *Lardion*, ὅπερ ἀπενεμήθη εἰς τὸν κ. καὶ τὴν κυρίαν Δισραέλην ;

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡρωτάτω καθηγητὴς τῆς ἱατρικῆς Σχολῆς, πῶς συνέβη τὸ ὅτι ὑποψήφιοί τινες διδάκτορες ἀμαθείς ἔτυχον ὄχι κακῆς ὑποδοχῆς παρ' αὐτῷ.

— Διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον, ἀπεκρίθη ὁ ἐπιστήμων, ὅτι οἱ ἀμαθεῖς αὐτοὶ διδάκτορες εἶνε ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀκολούθως μᾶς προσκαλοῦσιν εἰς τὰ συμβούλια !

Ἐν τῷ δικαστηρίῳ.

Δικαστὴς. Πῶς ἐτόλμησες νὰ σπάσῃς τὴν νόκτα τὴν κλειδαριάν ;

Κατηγορούμενος. Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε δικαστᾶ, ἀλλὰ τὴν παρελθούσαν φορὰν μ' ἐπετιμήσατε ὅτι ἐκλεβᾶ ἐν σταθερᾷ μεσημβρίᾳ, τῶρα δὲ μὲ κατηγορεῖτε ὅτι ἔκαμα τὴν πράξιν τὴν νόκτα. Πότε λοιπὸν πρόπει νὰ ἐργάζεται τις ;

Ἡ μικρὰ Νίνα, τιμωρηθεῖσα διὰ σφάλμα τῆς, ξεκοφάνει ὅλον τὸ σπῆτι μὲ τὰς φωνὰς τῆς.

— Ὁ ἄ σωπάσῃς ; τῆς λέγει ἡ μήτηρ τῆς.

— Ὁχι, ὄχι, δὲν θὰ σωπάσω.

— Ἄ, δὲν σωπαίνεις ! τῶρα βλέπεις τί ζύλο θὰ φάγῃ ἡ κοῦκλα σου ; ...

Ἐν τῷ ἄμα ἡ Νίνα ἔμεινεν ἀναυδος.

Ῥωσικαὶ παροιμίαι :

Οἱ ἄνθρωποι ἀγαποῦν τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ προσκαλοῦσι τὸ ψεῦδος εἰς τὸ τραπέζι των.

Ἐπάρχει μεγάλη παιθὸ εἰς ἓν χρυσοῦν βούβλιον.

Εἰς πολλοὺς, οἱ ὁποῖοι φέρουν ταινίαν εἰς τὸ στήθος, θὰ ἤρμοζε μᾶλλον βρόχος εἰς τὸν λαιμὸν.

Ἡ γλώσσα τῶν γυναικῶν ἐπροξένησε πολλὰκις τὸν θάνατον ἀνδρῶν.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ πολιτεία, τὸ καλλιτέγνημα τοῦτο τοῦ λελοιοῦ οὐ ἐγωῖσμου, τὸ σύνολον ὅλων τῶν ἀτομῶν ἐγωῖσμων, ἔθετο τὰ δίκαια ἐκάστου εἰς χεῖρας ἐξουσίας πολὺ ἀνωτέρως τῆς τοῦ ἀτόμου, ἥτις ἐξαναγκάζει τοῦτο νὰ σέβεται τὰ δίκαια τῶν ὁμοίων του. Οὕτω δὲ καθιεύρηθη ὁ ἄμετρος ἐγωῖσμός σχεδὸν πάντων, ἡ κακία τῶν πολλῶν, ἡ ἀγριότης τῶν ἐλίγων, καὶ οὕτως ὁ καταναγκασμὸς ἐπήνεγκεν ἀπατηλὴν τινὰ τάξιν. Εὐθὺς ὁμοῦς ὡς ἡ προστατευτικὴ δύναμις τῆς πολιτείας ἐκλίπη ἢ παραλύθη, ἀναφαίνονται ἐν πλήρει ἡμέρᾳ πᾶσαι αἱ ἀκήρεστοι ὀρεξίαι τοῦ ἀνθρώπου, τὸ φιλόρηγον καὶ ἄπληστον αὐτοῦ, ἡ βυπραὶ φιλαργυρία, ἡ κεκρυμμένη κίβδησις, ἡ κακία, ἡ ἀπιστία, καὶ τότε ὀπισθοχωροῦμεν, βάλλομεν ὀρεξίαις κραυγὰς, ὡς προσκρούσαντες εἰς ἄγνωστον τέως ἔργος. Ἐν τούτοις ἄνευ τῆς ἀντιστάσεως τῶν νόμων, ἄνευ τῆς τιμῆς καὶ τοῦ σεβασμοῦ ἀπαραιτήτων ὄντων, τὰ πάθη ἐκεῖνα ἤθελον θοικυθεύει καθ' ἑκάστην. Πρέπει ν' ἀναγνώσῃ τις τὰς διασήμεους δίκας, τὴν ἱστορίαν τῶν χρόνων τῆς ἀναρχίας, ὅπως ἴδῃ τί κρύπτεται εἰς τὸ βάθος τοῦ ἀνθρώπου, ποῖαν ἀξίαν ἔχει ἡ ἠθικὴ του. Αἱ μυριάδες τῶν ὄντων, αἱ πρὸ τῶν ὀφθαλ-

μῶν ἡμῶν ὑποχρεοῦνται ἀμοιβαίως εἰς σεβασμὸν τῆς εἰρήνης, κατὰ βάθος ὅμως εἶνε τίγρεις καὶ λύκοι, ὅς ἰσχυρὸς μόνον φιδὸς κωλύει τοῦ δάκνειν. Ὑποθέσατε τὴν δημοσίαν δύναμιν ἐκλείψουσαν, τὸν φιδὸν ἀφαιρούμενον, θὰ ὀπισθοχωρήσατε ἐκ φρίκης πρὸ τοῦ θεάματος, ὅπερ θὰ παρασταθῆ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σας, καὶ τὸ ὅποιον ἕκαστος εὐλόγως φαντάζεται. Ὁμολογητέον δὲ ὅτι μικρὸν ἐπενεργεῖ ἐπὶ οὗτου ἡ θρησκεία, ἡ συνειδήσις, ἡ κατὰ φύσιν ἠθικὴ, οἰονδήποτε καὶ ἂν εἶνε τὸ θεμέλιον αὐτῶν. Οὐχ ἤττον τότε ἐνώπιον τῶν ἐγωῖστικῶν αἰσθημάτων, τῶν παρὰ τὴν ἠθικὴν ἐλευθέρως ἐνεργούντων, θέλει τις ἴδει τὴν ἀληθῆ τοῦ ἀνθρώπου ἠθικὴν ὁρμὴν διεγειρουμένην, ἀναπτύσσουσαν παικίως τὴν δύναμιν αὐτῆς καὶ δεικνύουσαν τί δύναται νὰ ἐκτελέσῃ. Τότε δὲ βλέπει τις τοσαύτην ποικιλίαν εἰς τοὺς ἠθικοὺς χαρακτῆρας, ὅσῃν καὶ εἰς τὴν διάνοιν. (Schopenhauer).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πολλὸς λόγος ἐγένετο πρὸ τινος ἐν Παιτρὸπλαιο περὶ μαγνητισμοῦ καὶ παραστάσεων ὑπνωτικῶν τοῦ Δανου μαγνητιστοῦ Ἄνσεν. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου οἱ «Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου ἐδημοσίευσαν περιεργότατην ἀλληλογραφίαν.

Ὁ Ἄνσεν ἔδωκε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν Βιέννῃ παραστάσεις, αἵτινες διήγειραν ζωηρὰν τὴν περιέργειαν τοῦ δημοσίου. Παρὰ τὴν συνήθειαν τῶν μαγνητιστῶν, οἵτινες μεταχειρίζονται ἴδια πρόσωπα, ὁ Ἄνσεν προσκαλεῖ ἐκ τῶν παρόντων νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὸ πείραμα. Μετὰ δύο δὲ ἢ τρία λεπτά καθιστᾶ αὐτοὺς αὐτόματα καὶ ὑπνοδάτας, ἐνεργούντας κατὰ ἐξωτερικὰς τινὰς περιστάσεις θεοῦ βουῆς ἢ πράγματος διδομένου εἰς αὐτοὺς. Οὕτως, ὅταν δ κ. Ἄνσεν ἔθετε κοῦκλαν εἰς τὸν βραχίονα αὐτῶν, ἐλίανίζον αὐτὴν ὡς λιανίζουσι βρέφος ὅταν ἐπεριπάται, ἐπεριπάτουσαν ὀπισθὲν του. Ἐνθὲ δὲ ἀφῆρει ἀπ' αὐτῶν τὴν συναίσθησιν τοῦ πραγματικοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, ἀφῆρει συγχρόνως καὶ τὴν αἰσθητικότητα ἐνὸς μέλους τοῦ σώματος ἢ τοῦ ἡμίσεος, ἢ καὶ ὀλοκλήρου, ὥστε δὲν ἠσθάνοντο τὴν μεταβολὴν τῆς θερμοκρασίας καὶ τὸν πόνον. Διὰ τινῶν χειρονομιῶν ἐπὶ τοῦ σώματος τῶν μαγνητιζομένων ἐπέφερον αὐτοῖς τοικύτην ἀκαμψίαν, ὥστε ἠδύναντο νὰ βαστάζωσι μεγάλη βάρη.

Τὸ περιεργότερον δὲ εἶνε ὅτι εἰς τὸ πείραμα τῶν συμβουλῶν ἑταιρίας ἱατρικῆς, ἥτις ἐκήρυξε τὸ ἔργον τῶν μαγνητιστῶν ἐπικινδυνότατον εἰς τοὺς ἀναιμικοὺς καὶ νευρικοὺς, ἢ ἀνωτάτη τάξις τῆς κοινωνίας ἀσχελεῖται ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ πειράματα τοῦ κ. Ἄνσεν. Τὰ ὑπνωτικὰ φαινόμενα ἀντικατέστησαν τὰς κινουμένας τραπέζας. Εἰς πάσας τὰς οἰκίας, ἔθηθ' ἀδιδόνται συναναστροφῆ, θεωρεῖται ἀπαραίτητον νὰ δοθῇ καὶ μίαν παράστασις ὑπνωτικὴ. Ὁ ἀνταποκριτὴς

τῶν «Καιρῶν» παρευθεῖς ἐν τινι ἐσπερίδι ἀφηγεῖται ὡς ἐξῆς τινὰ τῶν περιέργων φαινομένων :

«Μικρὸν κρυστάλλινον κομβίον, εἰς ἀπόστασιν τινα κρατούμενον τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἀπέκτανι αὐτῶν, προσκάλεσεν ὕπνον, καθ' ὃν ὁ ὑπνωτῶν εἶχεν ἀπολέσει τὴν γέσπιν αἰ τὴν ἀρῆν, καὶ δὲν διέκρινε τὰ χρώματα. Μόνον ἡ ἀκοὴ διατηρεῖτο. Ἐλαφρῶς ἐπιθέσει τῆς χειρὸς ὑπὸ τὸν ἀντίχειρα ἐπήνεγκεν τὴν συστολὴν τῶν μελῶν καὶ ὀλοκλήρου τοῦ σώματος καὶ τὴν ἀπόλειαν τῆς λαλιᾶς. Πίστις μετὰ τὸ πρῶτον καὶ τοῦ δευτέρου σπονδύλου τοῦ τραχήλου δραστηρίως ἐπενήργει, ὅπως ὁ μαγνητιζόμενος ἀπομιμῆται ἄνευ συνειδήσεως τοὺς λόγους τῶν ἄλλων. Ποιήσεις εἰς ξένας γλώσσας, λέξεις ἄνευ ἐνοίας ἀπαγγελλόμεναι ἐπανελαμβάνοντο ὑπὸ τῶν ὑπνωτῶντων προσώπων, ἐνόσῃ ἡ πίστις ἐξηκολούθει».

Ἐν τινι βιογραφίᾳ τοῦ Μενιέ, τοῦ πρὸ ὀλίγου ἀποθανόντος μεγάλου βιομηχανοῦ, ἀναγινώσκωμεν τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον :

Ὁ Μενιέ ἐφάνετο πολυδάπανος εἰς τὰς δημοσιεύσεις ἀγγελιῶν εἰς τὰς ἐφημερίδας ἑγίνωσκε κάλλιστα τὴν μεγίστην δύναμιν τῆς δημοσιότητος ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν πραγμάτων. Εἰς τοῦτο δὲ κυρίως λέγεται ὅτι ὀφείλεται ἡ μέγιστη κατανάλωσις τῶν ἐν τῷ ἐργοστασίῳ αὐτοῦ κατασκευαζομένων προϊόντων. Φέρεται δὲ ὡς πρὸς τοῦτο καὶ λόγος τις, ὃν ἀναγράφωμεν ἐνταῦθα. Λέγουσιν ὅτι ἡμέραν τινὰ μεγάλη ποσότης σοκολάτας, πρὸ πολλοῦ κατασκευασθείσης, αἰφνιδίως ἐλευκάνθη. Γενικὴ ταραχὴ ἐν τοῖς ἐργοστασίῳ. Ἀναγγέλλουσι τὸ γεγονός εἰς τὸν Μενιέ, ὁ ὁποῖος περιέστη εἰς οὐ μικρὰν ἀμηχανίαν, διότι ἐπρόκειτο περὶ ἀπολείας 3 ἢ 4 ἑκατομμυρίων, ἂν ἡ σοκολάτα ἐκεῖνη δὲν ἐπωλεῖτο. Τί νὰ πράξῃ ; Πᾶς τρόπος ἐφάνετο δύσκολος, τόσον δύσκολος, ὥστε ὁ Μενιέ ἔμεινεν ἄπρακτος. Τότε ὁ Ῥιγολλώ, εἰς τῶν τοῦ βιομηχανικοῦ οἴκου τοῦ Μενιέ, προσελθὼν εἰς τοῦτον ἐζήτησεν 100,000 φράγκα ὡς ἀμοιβὴν εὐρέσεως τρόπου, ὃν ματαίως ἐκεῖνοι ἐζήτησαν, τῆς ἐκποιήσεως τῆς σοκολάτας. Ὁ ἔμπορος Μενιέ ἐν ἀρχῇ ἐδίστασε θεωρῶν τὴν ἀμοιβὴν ὑπέρογκον, ἀλλ' ἐπὶ τῆλους ὑπεχώρησε. — Γεώφρατε, εἶπεν ὁ Ῥιγολλώ, εἰς τὰς ἐφημερίδας, ἐν αἰς ἀναγγέλλομεν τὴν σοκολάταν καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιγραφῶν τῶν πακέτων μεγάλοις τετραγώνοις γράμμασιν : «*Socolata Menie, ἡ μόνη ἡ ὁποία ἀσπρίθει διὰ τοῦ χρόνου*».

Αἱ γραμμαὶ αὗται ἐθαυματουργήσαν ἢ σοκολάτα ὡς διὰ μαγείας ἐξηγητέον λέγουσι δὲ ὅτι ἀγαθαὶ τινες γυναῖκες ἀγοράζουσαι σοκολάταν ἔθραυον τὰ τεμάχια ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἂν δὲν εὕρισκον αὐτὴν λευκὴν, ἔλεγον ὅτι δὲν εἶνε ἐκ τοῦ ἐργοστασίου Μενιέ.

Αἱ 100,000 φράγκων αἰ οὕτω ἀποικηθεῖσαι ἀποτελοῦσι τὴν ἀρχὴν τῆς περιουσίας τοῦ Rigolot, ὅστις χάρις εἰς αὐτὰ ἠδυνήθη νὰ ἐκσπενδο-

νήση εις τὸν κόσμον τὰς μουστάρδας καὶ τοὺς συναπισμούς του.

Τίς ἤθελε πιστεύσει ὅτι ἡ σοκολάτα ἤθελε γίνεαι μήτηρ τῆς μουστάρδας;

Ἡμέραν τινὰ ὠραία *Laide* διήρχετο τὸ ἐν Ἀγγλίᾳ Strand ἐν χαμηλῷ καὶ κομψῷ ὄχηματι. Αἴφνης ἐμπόδιον ἐκόλυσε τὴν ἄμαξαν, ἀλλὰ *Laide* καὶ ὠραία δὲν δύνανται νὰ περιμένῃ. Ἀνυπομονοῦσα, προβάλλει τὴν εὐειδῆ μορφήν εἰς τὴν θυρίδα τοῦ ὄχηματος, καὶ προστάσσει τῷ ἄμαξήλατῃ νὰ προχωρήτῃ. Κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν διήρχετο ἀκριβῶς πρὸ τοῦ προσώπου αὐτῆς εὐσωμός τις καὶ ῥωμαλέος ἀνθρακὺς, ἀντικρύζων αὐτῇ μέτωπον πρὸς μέτωπον. Τί δὲ πράττει ἐν τῇ ἐκστάσει αὐτοῦ; Ἀρπάζει δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τὸ θελατικὸν ἐκεῖνο πρόσωπον, καὶ κολλᾷ ἐπ' αὐτοῦ φίλημα ἀνθρακῶδες! Εἰς τὸ κίνημα τοῦτο ἡ δούκισσα ἐγένετο ἐξκαλλος ἐξ ὀργῆς, οἱ δὲ ὑπηρεταὶ αὐτῆς ἐξεμάνησαν κατὰ τοῦ θρασέως ἐκεῖνου. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν διήρχετο κλητὴρ ἀστυνομικὸς, ὁ ἀνθρακὺς συνελήφθη, ὠδηγήθη δὲ ἡ μάλλον ὠδήγησεν αὐτὸν αὐτῇ ἡ δούκισσα εἰς τοῦ δικαστοῦ, ἀπαίτουσα φροβερὰν ἐκδίκησιν, διότι παρεβιάσθη ὁ ἐσφύτατος νόμος τῆς Ἀγγλίας, ὁ νόμος Habeas corpus, ὁ εἰς τοιοῦτον ἐγκλημα ἐπιβάλλων ποινὴν τὸν θάνατον.

Ἄλλ' αἴφνης ἐνθουσιῶν ὁ ἀνθρακὺς ἐφώνησεν — Ἄδιάρροον δι' ὅλας τὰς τιμωρίας τοῦ κόσμου, ἀφοῦ ἐφίλησα τὴν ὠραιότατην γυναῖκα τῶν τριῶν βασιλείων.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ὡς διὰ μαγείας παρεβλήθη ἡ ὀργὴ τῆς ὠραίας κλίδης, ἥτις ἐν ἄκρῃ ἀμνηχανία εἶπεν ἐν τέλει ψιθυρίζουσα πρὸς τὸν δικαστήν —

— Ἀφετέ τον ἐλεύθερον ὁ δυστυχὴς εἶνε τρελλός!

Ἐν Ἐλβετίᾳ ἡ ὠρολογιοποιία ἀνεπτύχθη εἰς βαθμὴν μέγιστον. Ἐν τῷ μικρῷ διαμερίσματι τῆς Neuchatel κατασκευάζονται κατ' ἔτος 1 ἑκατομμύριον ὠρολόγια ἀξίας 50 ἑκατομμυρίων φρ. Ἐν Vaud ἐργάζονται εἰς τὸ εἶδος τῆς βιομηχανίας ταύτης 8 χιλ. ἐργάται, ἐν Βέρνη 13 χιλ. Ἐν τῇ γενομένῃ ἐσχάτως ἐν Μέλβουρν ἐκθέσει ἐξετέθη τὸ μικρότατον ὠρολόγιον, ὅπερ ποτὲ ἐγένετο ἀποτελεῖ τὴν κεφαλὴν βελόνης τοῦ στήθους καὶ στοιχίζει 10 χιλ. φρ. Ἄπαντα δὲ αὐτοῦ τὰ τεμάχια κατασκευάσθησαν διὰ τῆς χειρὸς. Ἀλλὰ ὠρολόγια διπλάσια τὸ μέγεθος σχηματίζονται εἰς δακτύλιον, τοῦ ὁποῦ ἀποτελοῦσι τὸν κόμβον. Ὑπάρχουσι ἐκκερμη, ἅτινα σημαίνουσι τὰς ὥρας, τὰ τέταρτα καὶ τὰ λεπτά, ἄλλα δὲ δεικνύουσι τὰ βήματα τῶν πεζῶν καὶ τῶν ἐρίπων. Ἡ Γενεὴ διεκρίθη ἰδίως ἐν τῇ ὑπερωκεανῶ ταύτῃ ἐκθέσει.

Ἡ ὀπιρὰν τῆς Ἀγγλίας πρωθυπουργὸς Γλάδστον, ὅπως ἀνακοινώσῃ μικρὸν ἀπὸ τοῦ βάρους καὶ τῶν μεριμνῶν τῆς πολιτικῆς, μετέβη

ἐσχάτως εἰς τὴν ἐν Hawarden ἑπαυλίαν αὐτοῦ, ὅπου ἐπανάλαβε τὸ ἔργον τοῦ ὑλοτόμου, ὡς ἄλλοτε ἔκοψε δὲ ὑπὲρ τὰ δέκα κολοσσιακὰ δένδρα ἐν γειτονικῷ τινι δάσει. Ταῦτοχρόνως ἐβόηθη τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐφημέριον τοῦ χωρίου καὶ αὐστηρὸν τηρητὴν τῶν τελετῶν, εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

Παρατηρήθη κατὰ τὴν τελευταίως γενομένην ἀπογραφὴν τῶν κατοίκων τῆς Βιέννης ἀξιοσημείωτος αὔξησις τοῦ ἰσραηλιτικοῦ πληθυσμοῦ τῆς αὐστριακῆς πρωτεύουσας. Κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1869 γενομένην ἀπογραφὴν οἱ ἐν Βιέννῃ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι ἀνῆρχοντο εἰς 30,200, ἐνῶ ἡ τελευταία ἀναριθμῶν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀριθμὸν 72,000, ἥτοι πλείονας ἢ ὅσους ἀριθμεῖ ἡ Γαλλία ὁλόκληρος καὶ αἱ ἀποιεῖαι τῆς.

Τὸ κράτος τὸ ἔχον πλεῖοτερα ὑποβρύχια τηλεγραφικὰ καλώδια, εἶνε ἡ Νορβηγία. ἔχει 193 καλώδια ἀκτῆς εἰς 140 θέσεις διαφόρους καὶ ἐπὶ ἐκτάσεως 432 χιλιομέτρων.

Εἰς τὴν κυρίαν Κ** ὀνομαστὴν διὰ τὴν ἀκούραστον γλώσσάν της, συνέταξέ τις ἀπὸ τοῦδε τὸ ἀκόλουθον ἐπιτύμβιον:

Ἐταῦθα κεῖται
ἡ Κυρία Κ. ....
σιωπήσασα
τὴν... 18...

Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗΝ

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Γενικῶς πιστεύεται ὅτι ἡ σάκχαρις, εἴτε ἐν στερεῇ καταστάσει εἴτε ἀναλελυμένη εἰς γλυκίσματα καὶ ποτὰ, ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ μαυρίζῃ τοὺς δόντας καὶ προκαθῆται αὐτοὺς εἰς τὴν σφίψιν. Ἐν τούτοις, ἐὰν θέσῃ τις ἐντὸς ποτηρίου ὕδατος σακχαρομένου σμάλτον, θὰ ἴδῃ ὅτι καὶ μετὰ παρέλευσιν ἑτὶ ἐβδομάδων ἡ σάκχαρις οὐδὲν πρὸς τὸ σμάλτον. Πλὴν τούτου ὑπάρχει καὶ τὸ παράδειγμα τῶν μαύρων, τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς ρυτεῖας τοῦ σακχαροκαλάμου, αἵτινες καίτοι τρώγοντες μεγάλας ποσότητας σακχαρώδους, ἔχουσι ὅμως δόντας θαυμαστῆς λευκότητος. Παρατηρητέον ὅμως ὅτι οἱ μὲν μαῦροι τρώγουσι τὴν σάκχαριν ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῆς καταστάσει, ἐνῶ ἡμεῖς τρώγομεν αὐτὴν διυλισμένην δι' ἀσβέστου, καὶ επομένως ἕνεκα τούτου προσλαβοῦσιν ἰδιότητος καταστρεπτικῆς διὰ τοὺς δόντας ἡμῶν.

Ἄλλ' ἐντὸς τούτου ἡ κατάχρησις εἰς φαγητὰ ἐνέχοντα σάκχαριν ἀποβίνει λίαν ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν χόλιαν, προκαλοῦσα διαταράξεις τοῦ στομάχου, τῶν ὁποίων ἀποτέλεσμα εἶνε καὶ ἡ ἀναγωγὴ ὑγρῶν ὀξέων, ἅτινα προσβάλλουσι ἰσχυρῶς τοὺς δόντας.